

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Redegørelse om lovovervågning af lov om hold af heste, jf. lovbekendtgørelse nr. 251 af 8. marts 2013

1. Indledning

Heste holdes i dag på en række forskellige steder, herunder på stutterier, rideskoler, hestepensioner, væddeløbsstalde og hestehandlerstalde. Derudover holdes hesten af privatpersoner som hobbydyr og anvendes til sportslige formål på såvel amatørplan som professionelt plan. Der er meget forskellige måder at holde hest på, herunder for så vidt angår opstaldning, adgang til fold, træningsmetoder mv., ligesom hesten holdes under vidt forskellige økonomiske forhold. Lov om hold af heste opstiller en række minimumskrav til hold af heste med henblik på, at heste holdes på en måde, som vurderes at være dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt.

Hestesektoren i Danmark er en industri med flere tusinde beskæftigede og en milliardomsætning. Sektoren omfatter avl og brug af hesten og en tilknyttet serviceindustri. De betydeligste tilknyttede erhverv er producenter af rideudstyr, smede, dyrlæger, konsulenter, hestehandlere, staldbygnings- og halfirmaer, staldinventarfirmaer, foderstoffirmaer, medicinalfirmaer, beklædningsindustri, transportfirmaer, uddannelse og træning, trailerfirmaer samt reklame- og sponsorvirksomhed. Videncentret for Landbrug - Heste har estimeret, at der lige nu i Danmark er ca. 165.000 heste, mere end 18.000 arbejdspladser og en omsætning på mere end 21 milliarder kr. årligt.¹

1.1 Lovens baggrund

Det Dyreetiske Råd afgav i marts 1998 en udtalelse om hold af heste, hvor rådet anbefalede, at justitsministeren i medfør af dyreværnslovens § 4 fastsatte regler om hestens opholdsarealer og opholdsrum og om inventaret heri. Den daværende regering tilsluttede sig i handlingsplanen for bedre dyrevelfærd fra april 2002 "Dyrs velfærd – vores ansvar" det Dyreetiske Råds vurdering af, at der var behov for nærmere regler for hold af heste. Justitsministeren nedsatte efterfølgende en arbejdsgruppe, der havde til opgave at foretage en undersøgelse af hestenes forhold og udarbejde forslag til regler om hold af heste. Arbejdsgruppen blev nedsat i april 2003 og arbejdsgruppens rapport om hold af heste blev offentliggjort og sendt i høring i januar 2006. Justitsministeriet fremsatte i marts 2007 forslag til lov om hold af heste, der i det væsentlige svarede til arbejdsgruppens lovudkast. Loven blev vedtaget i juni 2007² og trådte i kraft den 1. januar 2008. For hestehold etableret før 1. juli 2007 trådte dele af loven dog først i kraft 1. januar 2011, mens andre dele af loven først træder i kraft henholdsvis 1. januar 2016 og 1. januar 2020.

¹ Tallene er oplyst af Videncentret for Landbrug - Heste i februar 2014.

² Lov nr. 528 af 6. juni 2007 om hold af heste, nu lovbekendtgørelse nr. 251 af 8. marts 2013.

Ved lov nr. 315 af 30. april 2008 om ændring af lov om hold af heste blev der indført regler om objektivt ansvar og lovpligtig ansvarsforsikring for løsgående heste.

1.2. Formålet med lovovervågningen og baggrunden for, at lov om hold af heste blev udvalgt til lovovervågning

Det fremgår af bemærkningerne til lov om hold af heste, at loven er omfattet af lovovervågning. Lovovervågningen skal i følge bemærkningerne fokusere på, (1) om reglerne har ført til den tilsigtede forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste, samt (2) hvilken betydning reglerne i øvrigt har haft for hesteholdene.³ Ifølge lovens forarbejder skulle Justitsministeriet i 2012 efter høring af de berørte myndigheder og organisationer mv. udarbejde en redegørelse herom til Folketinget.

Dyrevelfærdsområdet blev i december 2011 overdraget fra Justitsministeriet til Fødevareministeriet. Af samme årsag er det nu Fødevareministeriet, der forestår lovovervågningen og udarbejder en redegørelse herom til brug for Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Kriterierne for at udvælge et lovforslag til lovovervågning er, (1) at der lovgives på et nyt område, hvor der ikke tidligere har eksisteret regulering, (2) at der er usikkerhed om konsekvenserne af lovforslaget, og (3) at der er usikkerhed med hensyn til om de mål, der ønskes opnået med lovforslaget, kan nås med de styringsmidler mv., der er indeholdt i forslaget.⁴

2. Hørte organisationer og myndigheder

2.1 Hørte parter

Arbejdet med lovovervågning af lov om hold af heste har strakt sig over en længere periode. I april 2012 foretog Fødevarestyrelsen en høring med henblik på at belyse, om lov om hold af heste har ført til den tilsigtede forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste, samt hvilken betydning reglerne i øvrigt har haft for hesteholdene. På baggrund af de modtagne høringssvar kunne Fødevarestyrelsen konstatere, at kun ganske få havde taget stilling til, hvorvidt loven har ført til den tilsigtede forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste. Fødevarestyrelsen foretog på den baggrund endnu en høring i november 2013. I bilag 1 ses en gennemgang af de indkomne høringssvar, mens der i bilag 2 og 3 ses en oversigt over hørte parter i henholdsvis april 2012 og november 2013.

2.2 Høringssvar

I forbindelse med den første høring i april 2012 har følgende afgivet høringssvar:

³ LSF 202 2006/1.

⁴ jf. Finansministeriets "Retningslinjer for udarbejdelse af redegørelse til folkeringsudvalg i forbindelse med lovovervågning" fra april 2008.

Aarhus Universitet DCA - Nationalt center for fødevarer og jordbrug, Advokatrådet, Danmarks Tekniske Universitet - Fødevarerinstitutionen, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, DS Håndværk & Industri, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsrådet, Foreningen Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land, Hestens Værn og Videncentret for Landbrug - Heste, der har afgivet fælles høringssvar på vegne af, Dansk Galop, Dansk Islandshesteforening, Dansk Ride Forbund, Dansk Travsports Centralforbund, Dansk varmblod, Den Danske Dyrlægeforening, Hestens Værn, Landsudvalget for Heste og Videncentret for Landbrug - Heste.

Heraf havde følgende ingen bemærkninger:

Advokatrådet og DTU - Fødevarerinstitutionen.

I forbindelse med den anden høring i november 2013 har følgende afgivet høringssvar:

Advokatrådet, Avlsforeningen Den Jyske Hest og Dansk Belgisk Hesteavl, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Hovtrimmer Forening, Dansk Køre Forbund, Politiforbundet, Den Danske Dyrlægeforening, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyrenes Beskyttelse, DOSO, Dyreværnsrådet, Foreningen Nyt Hesteliv, Frederiksborg Hesteavlsforening, Hestens Værn, Naturhov, Rådet for hovpleje og Hestebeslag og Videncentret for Landbrug - Heste, der har afgivet fælles høringssvar på vegne af Dansk Galop, Dansk Ride Forbund, Dansk Travsports Centralforbund, Landsudvalget for Heste og Videncentret for Landbrug - Heste.

Heraf havde følgende ingen bemærkninger:

Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening Dyreværnsrådet og Politiforbundet.

2.2.1 Har reglerne ført til den tilsigtede forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste

Flere interessenter, herunder Det Veterinære Sundhedsråd, Hestens Værn, Dansk Køre Forbund, Dyrenes Beskyttelse, Den Danske Dyrlægeforening og Nyt Hesteliv, ser hesteloven som et positivt middel til forbedring af velfærden for heste og/eller, at loven har haft en positiv effekt for hestes velfærd.

Dyrenes Beskyttelse peger eksempelvis på, at forbuddet mod spiltorv, optimering af rum og udstyr, så hesten beskyttes bedst mulig mod tilskadekomst og ulempe, ventilation i stalde for at sikre luftskifte, tildeling af tilstrækkelig strukturfoder og adgang til frisk drikkevand alle er forbedringer, som i stor udstrækning er indført i de danske stalde, og som har skabt forbedringer for hestens velfærd.

Andre interessenter, herunder Videncentret for Landbrug - Heste, giver udtryk for, at det er svært at vurdere, hvorvidt loven har løftet velfærden for heste, idet mange af kravene i loven allerede før lovens ikrafttrædelse har været praktiseret i branchen og/eller følger af dyreværnsloven, men finder, at loven på mange områder afstikker fornuftige rammer for hestehold.

Flere interessenter, herunder Hestens Værn og Dyrenes Beskyttelse, peger på, at loven endnu ikke har haft fuld effekt, idet flere af lovens krav for manges vedkommende først træder i kraft i 2016 og 2020.

Enkelte interessenter, herunder Avlsforeningen Den Jydske Hest og Dansk Belgisk Hesteavl, finder ikke, at vedtagelsen af loven generelt har medført en bedre velfærd for heste.

Herudover ønsker mange interessenter ændringer eller tilføjelser til loven med henblik på at højne velfærden for heste.

Flere interessenter, herunder Dansk Køre Forbund, Dyrenes Beskyttelse, Frederiksborg Hesteavlsforening, Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land, Aarhus Universitet, Det Dyreetiske Råd og Videncentret for Landbrug - Heste, påpeger hestens behov for social kontakt til artsfæller som essentiel for hestens velfærd. Af samme grund efterlyses regler i lovgivningen, der sikrer alle heste mulighed for social kontakt til artsfæller.

Flere interessenter, herunder Dansk Køre Forbund, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Hovtrimmer Forening, Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (DOSO), Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land, Aarhus Universitet, Det Dyreetiske Råd og Videncentret for Landbrug - Heste, ønsker forskellige ændringer af reglerne om anvendelse af fold og/eller adgang til foldophold og motion - alle med det udgangspunkt, at hesten og/eller føl og plage skal have bedre mulighed for fri bevægelse på fold.

Flere interessenter, herunder Dansk Køre Forbund, Dyrenes Beskyttelse, DOSO, Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land og Det Dyreetiske Råd, ønsker forskellige ændringer eller præciseringer af reglerne om opbinding og/eller reglerne om træning.

Dyrenes Beskyttelse er af den opfattelse, at loven ikke har haft indflydelse på træningsmetoderne, der i følge Dyrenes Beskyttelse på nogle områder er blevet mere rå, og som derved ikke tilgodeser hestens velfærd. Det Dyreetiske Råd påpeger ligeledes, at der visse steder benyttes uhensigtsmæssige og hårdhændede træningsmetoder.

Nyt Hesteliv anfører, at det bør have konsekvenser for ejeren af en hest, når hesten ikke er håndterbar, da det er en traumatisk oplevelse for en uhåndterbar hest, når den skal indfanges og undersøges/behandles af dyrlæge eller smed.

Flere interessenter, herunder Dyreværnsrådet, Hestens Værn, Dyrenes Beskyttelse, Dansk Hovtrimmer Forening, DOSO, Avlsforeningen Den Jydske Hest, Dansk Belgisk Hesteavl, Nyt Hesteliv og Videncentret for Landbrug - Heste, giver udtryk for et ønske om ændring i enten indskrænkende eller udvidende retning eller ønsker en præcisering af reglerne for udegående heste.

Herudover giver flere interessenter, herunder Videncentret for Landbrug - Heste, Hestens Værn, Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land og Aarhus Universitet, udtryk for et ønske om præciseringer af eksisterende bestemmelser, mindre justeringer af eksisterende bestemmelser eller vejledning omkring eksisterende bestemmelser og håndhævelsen heraf.

Flere interessenter, herunder Rådet for hovpleje og hestebeslag, Hestens Værn, Dansk Køre Forbund, Dansk Hovtrimmer Forening, Naturhov, DS Håndværk og Industri og Det Dyreetiske Råd, ønsker enten en ændring af bemyndigelsesbestemmelsen i § 28, stk. 2, om ministerens mulighed for at udstede regler om beskæring og anlæggelse af beslag,

ønsker bemyndigelsen taget i brug, eller ønsker, at eventuelle regler på området udformes med et bestemt indhold.

2.2.2 Hvilken betydning har reglerne i øvrigt haft for hesteholdene

Flere interessenter, herunder Videncentret for Landbrug - Heste, Den Danske Dyr lægeforening, Avlsforeningen Den Jydske Hest og Dansk Belgisk Hesteavl, ytrer bekymring i forhold til de økonomiske konsekvenser for erhvervet, som lovens krav til indretning af staldbygninger har. Der er tale om kravet til boksstørrelse, lofthøjde, staldrumfang og naturligt lysindfald.

Videncentret for Landbrug - Heste peger bl.a. på, at lovgivningen går videre, end der er dokumentation for en velfærdseffekt af, og at de strengere krav til staldbygninger truer mange, eksempelvis rideskoler, hestepensioner og stutterier, og at hestehold allerede nu afvikles med den begrundelse, at det enten er for omkostningstungt at leve op til kravene om indretning af staldbygninger eller, at det ikke er muligt af andre grunde at leve op til kravene om indretning af staldbygninger.

Andre interessenter, herunder Dansk Hovtrimmer Forening og Frederiksborg Hesteavlsforening, peger på, at reglen om lysindfald bør kunne fraviges, hvis hestene opholder sig på fold væsentlig mere end minimumskravet i lovgivningen, mens Aarhus Universitet peger på, at reglerne om lofthøjde og rumfang bør relateres til hestens størrelse, samt at reglerne om lysindfald ikke sikrer et minimum af lys for den enkelte hest.

Flere interessenter, herunder Dyrenes Beskyttelse og Dansk Hovtrimmer Forening, finder modsat, at alle eller nogle af de indretningsmæssige krav til staldbygninger er essentielle for hestens velfærd, hvorfor de bør bibeholdes i uændret form.

Dyrenes Beskyttelse peger på, at mange hesteejere opstalter deres heste i hestepension og derved køber en serviceydelse. Med hesteloven i hånden har hesteejeren fået bedre mulighed for at vurdere opstaldningsstedet i forhold til hestens behov, ligesom opstaldningsstedet er blevet mere opmærksomt på at tydeliggøre, hvad de gør for hestevelfærden mht. foder, lys, foldophold mv.

Flere interessenter, herunder Hestens Værn og Foreningen Nyt Hesteliv, anfører, at der er en mangelfuld håndhævelse af reglerne eller manglende vejledning til ens håndhævelse af regler i hele landet, hvorfor hesteejere oplever, at noget, der er lovligt i én del af landet, ikke er lovligt i en anden.

3. Fødevareministeriets vurdering

Fødevareministeriet finder det vanskeligt at vurdere, hvorvidt loven lever op til sin målsætning, idet væsentlige dele af loven ikke er trådt i kraft endnu. Det er således ministeriets vurdering, at man på nuværende tidspunkt ikke har set den fulde effekt af loven, men at de dele af loven, som er trådt i kraft, så som regler om forbud mod spiltorv, adgang til drikkevand, tilstrækkelig strukturfoder mv., har højnet velfærden for

hesten. Fødevareministeriet vurderer derudover, at loven i sin helhed har fungeret som en rettesnor i forhold til velfærd for heste, og at loven har bidraget i forhold til at sætte velfærd for heste i fokus.

På baggrund af interessenternes høringssvar finder Fødevareministeriet imidlertid, at der er forhold, der bør afdækkes nærmere, med henblik på at danne grundlag for en revision af lov om hold af heste. Der er ved de indkomne høringssvar sat spørgsmålstegn ved berettigelsen af visse af kravene til staldindretning samt ved lovens manglende krav til hestes behov for social kontakt mellem artsfæller. I den forbindelse bør det særligt undersøges, om der findes ny viden om boksstørrelsens indflydelse på hestens velfærd. Der bør endvidere ved en revision rettes op på eventuelle uhensigtsmæssigheder i loven så som utilsigtet indhold og mulighed for fejlfortolkning.

Med henblik på en kommende revision af loven igangsætter Fødevarestyrelsen snarligt et arbejde i form af en vidensyntese, der kan danne grundlag for en stillingtagen til visse elementer i relation til en ændring af krav til staldindretning.

Endvidere pågår i regi af EU-kommissionen et arbejde, med henblik på afdækning af hestes velfærd i EU samt regelgrundlaget i de forskellige medlemsstater. Indsatsen udføres af World Horse Welfare og Eurogroup for Animals. Dette arbejde munder ud i en afrapportering, der forventes forelagt Kommissionen i slutningen af 2014, og vil bidrage til Kommissionens risikoanalyse vedr. heste. Rapporten vil desuden indgå i Fødevareministeriets videre arbejde med udarbejdelse af forslag til revision af hesteloven.

Fødevareministeriet kan i øvrigt oplyse, at der på nuværende tidspunkt overvejes, om der bør udstedes regler i henhold til bemyndigelsesbestemmelsen i lovens § 28 vedr. beskæring og anlæggelse af beslag.

4. Konklusion

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurderer på baggrund af oplysninger modtaget i forbindelse med de to høringer, at loven har løftet dyrevelfærden for heste, men at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at vurdere lovens fulde effekt, da essentielle dele af loven for mange hesteholds vedkommende endnu ikke er trådt i kraft.

Ministeriet vurderer endvidere på baggrund af de modtagne høringssvar, at der er grundlag for en revision af loven. Ministeriet vurderer, at et forslag til ændring af lov om hold af heste tidligst kan fremsættes i februar 2016, idet der er behov for at indhente yderligere viden samt inddrage den rapport om heste, som lige nu er under udarbejdelse i regi af Kommissionen.

Bilag 1

Oversigt over høringssvar i forbindelse med lovovervågning af lov om hold af heste

Dette notat indeholder en oversigt over indkomne høringssvar i forbindelse med høring af 24. april 2012 og 14. november 2013 i forbindelse med lovovervågning af lov om hold

af heste. Høringsoversigten er tænkt som bilag 1 til 'Redegørelse om lovovervågning af lov om hold af heste'.

Hørings svarene er gengivet i det væsentligste og er listet i alfabetisk rækkefølge. Det er markeret ud for hvert høringssvar til hvilken af de to høringer svaret er afgivet.

Indhold

Aarhus Universitet - DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (2012)	side 9
Avlsforeningen den Jydske Hest & Dansk Hovtrimmer Forening (2013)	side 10
Dansk Hovtrimmer Forening (2013)	side 11
Dansk Køre Forbund (2013)	side 13
Den Danske Dyrlægeforening (2013)	side 14
Det Dyreetiske Råd (2012)	side 14
Det Veterinære Sundhedsråd (2012)	side 15
Det Veterinære Sundhedsråd (2013)	side 15
DS Håndværk & Industri (2012)	side 15
Dyrenes Beskyttelse (2012)	side 16
Dyrenes Beskyttelse (2013)	side 17
Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (2013)	side 18
Dyreværnsrådet (2012)	side 18
Foreningen Nyt Hesteliv (2012)	side 18
Foreningen Nyt Hesteliv (2013)	side 20
Frederiksborg Hesteavlsforening (2013)	side 22
Frie Bønder - Levende Land (2012)	side 24
Hestens Værn (2012)	side 24
Hestens Værn (2013)	side 28
Naturhov (2013)	side 29
Rådet for Hovpleje og Hestebeslag (2013)	side 30
Videncentret for Landbrug - Heste (2012)	side 30
Videncentret for Landbrug - Heste (2013)	side 34

Høringsparter

I bilag 2 og 3 til 'Redegørelse om lovovervågning af lov om hold af heste' findes høringssvar for henholdsvis høringen i april 2012 og høringen i november 2013.

I forbindelse med den første høring i april 2012 har følgende afgivet høringssvar:

Aarhus Universitet DCA - Nationalt center for fødevarer og jordbrug, Advokatrådet, Danmarks Tekniske Universitet - Fødevareinstituttet, Det Dyreetiske Råd, Det Veterinære Sundhedsråd, DS Håndværk & Industri, Dyrenes Beskyttelse, Dyreværnsrådet, Foreningen Nyt Hesteliv, Frie Bønder - Levende Land, Hestens Værn og Videncentret for Landbrug - Heste, der har afgivet fælles høringssvar på vegne af, Dansk Galop, Dansk Islandshesteforening, Dansk Ride Forbund, Dansk Travsports Centralforbund, Dansk varmblod, Den Danske Dyrlægeforening, Hestens Værn, Landsudvalget for Heste og Videncentret for Landbrug - Heste.

Heraf havde følgende ingen bemærkninger:

Advokatrådet og DTU - Fødevareinstituttet.

I forbindelse med den anden høring i november 2013 har følgende afgivet høringssvar:

Advokatrådet, Avlsforeningen Den Jyske Hest og Dansk Belgisk Hesteavl, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Hovtrimmer Forening, Dansk Køre Forbund, Politiforbundet, Den Danske Dyrlægeforening, Det Veterinære Sundhedsråd, Dyrenes Beskyttelse, DOSO, Dyreværnsrådet, Foreningen Nyt Hesteliv, Frederiksborg Hesteavlsforening, Hestens Værn, Naturhov, Rådet for hovpleje og Hestebeslag og Videntretet for Landbrug - Heste, der har afgivet fælles høringssvar på vegne af Dansk Galop, Dansk Ride Forbund, Dansk Travsports Centralforbund, Landsudvalget for Heste og Videntretet for Landbrug - Heste.

Heraf havde følgende ingen bemærkninger:

Advokatrådet, Dansk Arbejdsgiverforening Dyreværnsrådet og Politiforbundet.

Høringssvar

Aarhus Universitet - DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (2012)

(DCA) finder, at der er behov for justeringer på nedenstående områder.

1. Ny bestemmelse vedr. adgang til social kontakt - Det er DCA's opfattelse, at alle heste uanset alder bør sikres mulighed for social kontakt til artsfælder af hensyn til normal adfærdsudvikling og velfærd. Det anføres, at social kontakt er et basalt behov for heste, hvorfor enkeltvis hold af heste kompromitterer hestevelfærden. En revideret udgave af loven bør derfor indeholde et krav, der sikrer social kontakt, eksempelvis at ethvert hestehold skal bestå af minimum to heste.
2. Loftshøjde og rumfang (§ 6) - DCA foreslår, at kravet til loftshøjde relateres til hestens størrelse på en kontinuerlig skala, dvs. stangmål ganget med en faktor, og at bestemmelsen om loftshøjde, rumfang og pladskrav bør præciseres yderligere, eventuelt ved at også kravet til rumfang relaterer sig til hestens størrelse.
3. Folingsboks (§ 9, stk. 3) - DCA mener, at bestemmelsen om, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen den første måned efter foling, kan tolkes således, at hoppe og føl den første måned skal være isoleret. Det anføres, at dette modvirker integration i hesteflokken og kan virke hæmmende for føllets udvikling, hvorfor DCA foreslår, at bestemmelsen præciseres så det er klart, at der er tale om et pladskrav.
4. Lysindfald (§ 14) - DCA påpeger, at der ved den nuværende lov ikke sikres et minimum af lys til den enkelte hest. DCA finder det mere relevant at fastsætte et krav om minimum lysintensitet (lux) fra dagslys i dagtimerne, målt på hestens primære opholdssted.
5. Antal heste på en fold (§ 16) - DCA mener ikke, at der er noget dyrevelfærdsmæssigt problem i flokke større end 20 heste, hvis arealet er passende. DCA foreslår derfor, at formuleringen om, at en fold maksimalt må benyttes af 20 heste, ændres til f.eks. "En fold af minimumstørrelse må ikke benyttes af mere end 20 heste".
6. Motion og fri bevægelse (§ 17) - DCA mener, at bestemmelsens indhold bør overvejes, f.eks. så alle heste sikres adgang til fri bevægelse, set i lyset af, at nyere forskning peger på, at træning ikke kan erstatte fri bevægelse på fold.

7. Foderration (§ 21) - DCA mener, at det bør overvejes, om bestemmelsen bør uddybes i forhold til at definere 'tilstrækkelig tildeling'. DCA oplyser, at forskningsresultater viser en høj forekomst af mavesår i det nuværende hestehold i Danmark, og peger på en for lav tildeling af grovfoder som en årsag. DCA oplyser, at heste har kontinuerlig produktion af mavesyre som følge af deres naturlige ædeadfærd. DCA mener derfor, at krav til kontinuerlig foderadgang/maksimal tomgangstid med fordel kunne inkluderes for at mindske forekomsten af mavesår og forbedre hestens generelle velfærd.

Avlsforeningen Den Jydske hest og Dansk Belgisk Hesteavl (2013) har afgivet et fælles høringsvar. Foreningerne har følgende forslag til ændringer af loven:

Vedr. udegående heste - Foreningerne ønsker, at koldblodsheste sidestilles med islændere og shetlændere i perioder med vinterlignende vejr vedr. adgang til læskur, jf. § 20. Som begrundelse anfører foreningerne, at hestene ofte har et tykt pelslag og i mange tilfælde står og sveder, hvis de opstaldes på stald. Ligeledes ses der bedre sundhed i lemmerne mht. skabmuk og lymfangitis. Foreningerne mener endvidere, at denne sidestilling kan forbedre det dyrevelfærdsmæssige forhold hos koldblodshestene

Vedr. økonomiske konsekvenser - Foreningerne mener, at vedtagelsen af hesteloven har haft stor økonomisk betydning for hestesektoren generelt. Foreningerne anfører, at de mange restriktioner vedr. transportlovgivningen, staldindretning, foldarealer og de øvrige omkostninger til diverse registreringer, der pålægges hestesektoren, har bevirket, at mange avlere og hesteejere har mistet modet og lysten til at holde hest, hvilket den klare nedgang i antallet af registrerede bedækninger fra 2008 og til 2013 klart er et tydeligt billede af.

Foreningerne mener ikke, at vedtagelsen af hesteloven har forbedret den generelle hestevelfærd i Danmark, dog kan kravet om adgang til fold dagligt øge hestevelfærden. Foreningerne mener, at hvorvidt hesten har 12 eller 20 kvadratmeter at ligge i er underordnet, og kan hesten rejse sig op uden problemer i forhold til loftshøjden, er det ikke afgørende, hvor mange "frie" cm, der er over mankestykket.

Foreningerne mener, at med de økonomiske afsætningsmarkeder, der er for øjeblikket, er det svært at se, hvordan den "lille hesteejer" med den gamle stald, som ikke opfylder kravene vedr. indretning, i fremtiden skulle få råd til at bygge om eller bygge nyt.

Vedr. beskæring af hestenes hove - Foreningerne anfører, at det stadig nærmest er umuligt at få en uddannet beslagsmed til at beskære koldblodshestenes hove. Foreningerne spørger til, hvorvidt der skal indføres smedeløfte lig med dyrelægeløftet og anmoder om, at dette problem overvejes, inden der fastsættes regler efter §§ 28-29.

Vedr. bedre hestevelfærd - Foreningerne mener, at hvis hestevelfærden skal forbedres, så skal der føres et øget tilsyn, og der skal drages konsekvenser af tilsynene. Foreningerne anfører, at loven er blevet indført på grund af få mennesker, der ikke har behandlet hestene ordentligt, men at loven desværre rammer en bred skare af hesteejere, som i bund og grund behandler deres heste omsorgsfuldt og godt.

Foreningerne bakker i øvrigt fuldt op om høringsvaret givet af Dansk Galop, Dansk Travsports Centralforbund, Dansk Ride Forbund og Videncentret for Landbrug/Landsudvalget for Heste.

Dansk Hovtrimmer Forening (2013) har i foreningens hørings svar anført nogle af de dyreværns mæssige problemer, som hovtrimmere ser i forbindelse med deres arbejde:

Hovproblemer - som medfører øjeblikkelig halthed og halthed over tid. For lange hove, blandt andet pga. forkert management, herunder for lange perioder uden beskæringer, for heste både med og uden sko. Sur stråle og andre infektioner i hoven pga. for lidt bevægelse og ophold i for vådt, fugtig og ammoniakholdigt miljø. Skæve benstillinger og asymmetri i hovene som medfører belastningsskader.

Forfangenhed - som i 90 % af tilfældene kommer af stofskiftesygdommene insulinresistens og cushing, som igen er følger af overvægt og forkert fodring med for højt indhold af stivelse og sukker kombineret med for lidt motion.

Luftvejsproblemer - pga. for dårligt staldindeklima. Højt indhold af ammoniak, fugt, støv og svampesporer giver gener, ikke kun hos hestene, men også hos hestefolk, der færdes i disse stalde.

Sygdomme i fordøjelseskanalen - såsom mavesår og kolik pga. for lidt og for dårligt stråfoder fordelt over døgnet. Mavesår er også et stressproblem, som følger af for lidt fri bevægelse og mangel på kontakt til artsfæller. Mangel på frisk vand leder også til forstoppelse og kolik.

Adfærdsforstyrrelser hos heste - herunder stereotypier, nervøsitet og aggressiv adfærd grundet for lidt kontakt til artsfæller og fri bevægelse på fold.

Foreningen vurderer følgende i forhold til hesteloven og ovenstående problemstillinger:

Vedr. spiltov - Foreningen mener, at afskaffelse af spiltov har givet hestene bedre mulighed for at ligge udstrakt ved søvn og giver mere bevægelsesfrihed til at klø sig, vende sig og orientere sig i stalden. Men foreningen mener ikke, at skift fra opstaldning i spiltov til boks alene fjerner årsagen til adfærdsforstyrrelser. Det er foreningens vurdering, at adfærdsforstyrrelser kun afhjælpes ved, at hesten kommer mange timer på fold i kontakt med andre heste.

Vedr. krav til boksstørrelse - Foreningen mener, at boksens størrelse er væsentlig af hensyn til hestens mulighed for at ligge udstrakt, rulle sig uden at ligge fast, og for at forhindre aggressioner under fodring. Det anføres, at det også giver øget renlighed, hvilket potentielt mindsker forskellige hovproblemer. Foreningen mener derfor, at det er vigtigt, at krav til boksstørrelsen bibeholdes. Folingsbokse skal også være af den anbefalede størrelse.

Vedr. gulv - Foreningen er enig i krav til, at gulvet ikke må være glat, men foreningen ønsker i tillæg, at der skal være en overdækket plads til behandling af hesten med jævnt og skridsikkert gulv.

Vedr. Loftshøjde - Foreningen mener ikke, at krav om lofthøjde alene kan sikre mod støv, svampesporer, fugt eller ammoniak. Foreningen mener derfor, at mindre ændringer i loftshøjde ofte kan være en dyr løsning med relativt lav effekt på

hestevelfærd. Foreningen anfører, at ammoniak, støv, svampesporer og fugt også påvirkes af hyppigheden af mugning og valg af strøelse, samt det antal timer hesten tilbringer i boks. Foreningen anfører, at anbefalede grænseværdier findes hos Landskontoret for Heste, og at foreningen tilslutter sig disse. Foreningen anfører endvidere, at et godt staldmiljø fordrer et vist luftomfang, naturlig ventilation, ammoniak reducerende strøelse og lavt indhold af svampesporer og støv i både strøelse og hø, samt at forsøg viser, at hø og halm, som indeholder en del støv og ofte svampesporer, skal udfordres udenfor, for at sikre mod irritation i luftvejene.

Foreningen anfører endvidere, at krav til frihøjde til spær og vandrør ikke sikrer heste mod hovedskader, da de kan nå op når de stejler. Foreningen anbefaler derfor i stedet, at vandrør og spær pakkes ind i bløde materialer.

Vedr. læskur - Foreningen mener, at kravet skal udvides således, at adgang til læskur eller anden læ skal være mulig også for heste, som går mindre end 12 timer på fold. Der skal endvidere være mulighed for skygge om sommeren.

Vedr. lysindfald - Foreningen anfører, at dagslys påvirker reproduktion, humør, sult og søvnkvalitet, og er derfor vigtigt for hestens velbefindende. Foreningen mener dog, at lysindfald kun er interessant for heste, som står inde i stalden i dagtimerne. Foreningen mener derfor, at krav om vinduesareal/lys skal ses i sammenhæng med hestens foldtid.

Vedr. motion - Foreningen mener ikke, at motion 5 gange om ugen i 2 timer alene kan sikre hverken mod halvhed, forfængelighed, mavesår, kolik eller adfærdsforstyrrelser. Det anføres, at det heller ikke sikrer en god hovkvalitet, da dette kræver bevægelse på varieret underlag over længere tid. Foreningen anfører, at de fleste heste i naturen typisk går 10- 20 km om dagen i roligt tempo, mens de søger føde, og at disse heste typisk har gode hove, som holder sig selv, de har ikke adfærdsforstyrrelser eller mavesår og kun sjældent kolik.

Foreningen anbefaler derfor, at alle heste uanset alder bør gå på fold og helst med andre heste, medmindre veterinære forhold kræver at de går alene.

Vedr. hovpleje - Foreningen anmoder om, at hvis der i fremtiden skal stille krav til uddannelse, bør det indgå i overvejelserne, at hovpleje i dag varetages af to forskellige faggrupper (beslagsmede og hovtrimmere). Foreningen anfører, at til trods for, at begge arbejder med hestens hove, har faggrupperne hver sin tilgang til løsningen på hovproblemer.

Vedr. flokstyrrelse - Foreningen anfører, at en flokstyrrelse på maks. 20 heste ikke sikrer mod skader på fold, eller nogle af de andre management relaterede problemer foreningen har nævnt ovenfor. Foreningen anfører, at det vigtige er, at foldene skal være tilstrækkelige store til det antal heste, som går der, og derudover skal flokkene sammensættes så de fungerer harmonisk og aggressioner undgås.

Foreningen konkluderer, at det er foreningens erfaring, at hestevelfærden generelt øges mere ved investeringer i løsdriftsforhold og gode folde, end ved investeringer i staldindretning.

Foreningen forslår derfor, at der åbnes mulighed for delvist at fravige reglerne for indretning af boks og stalde, og i stedet følges nøje op på krav om foldtid og foldarealer,

samt på reglerne for udegående dyr, i situationer, hvor heste opstaldes med meget foldtid (mere end 8 timer pr. dag i vinterperioden og mere end 12 timer i sommerperioden).

Dansk Køre Forbund (2013) mener generelt, at den gældende lovgivning giver en forbedret hestevelfærd, dog foreslås følgende tilføjelser/ændringer for at sikre en endnu bedre velfærd for heste i Danmark:

§ 2 vedr. hestehold - Forbundet mener, at det i bestemmelsen bør tilføjes, at et hestehold som minimum skal bestå af 2 heste. Som begrundelse anfører forbundet, at hesten er et flokdyr, der fra naturens side trives bedst i en flok. Det anføres, at hesten er et flugtdyr, der konstant er på vagt, og at heste i en flok skiftes til at holde vagt. Endvidere anføres, at heste har social omgang med hinanden og leger, udøver pelspleje med mere. Forbundet anfører, at en hest, der holdes alene, kan udvikle stereotyp adfærd på grund af stress og nervøsitet. Især unge heste, der holdes alene, får ikke de sociale kompetencer, der skal til, hvis de senere hen i livet skal indgå i en flok, og vil mistrives. Forbundet foreslår endvidere, at der i loven eventuelt kan tilføjes, at en hest godt må holdes alene i kortere varighed af 1 døgn i forbindelse med stævne eller lignende.

§ 16 vedr. adgang til fold - Foreningen mener, at det bør tilføjes, at arealet skal sikre, at hesten har mulighed for motion samt at heste nederst i hierarkiet kan søge væk fra artsfæller. Derudover mener forbundet, at det bør tilføjes, at alle heste til enhver tid skal have adgang til samtidig at opholde sig på et tørt leje.

Som begrundelse anfører forbundet, at heste lavt i hierarkiet vil være mere udsatte for aggressiv adfærd fra højere rangerende heste, hvilket medfører øget risiko for skader samt stress og nervøsitet. Forbundet anfører endvidere, at mange folde er drænet dårligt, og der står mange heste på et lille areal, hvilket resulterer i, at folden trædes op og bliver mudret. Heste, der står i mudder i mange timer, har forøget risiko for at udvikle muk, og hvis mudderet er dybt, vil det hæmme hestenes bevægelser.

§ 17 vedr. adgang til fold - Forbundet mener, at det bør tilføjes, at heste mindst 2 timer 7 dage om ugen skal have mulighed for fri bevægelse på fold.

Som begrundelse anfører forbundet, at hesten er et steppetdyr, der fra naturens side er udviklet til at gå lange strækninger i sin søgen efter føde og vand. Den har brug for at blive både fysisk og psykisk stimuleret hver dag for at opretholde et sundt helbred. Forbundet anfører, at heste, der kommer på fold og bevæger sig, har stærkere sener og knogler end heste, der holdes på stald. Derudover anfører forbundet, at heste, der kommer på fold, vil have mindre risiko for at udvikle stereotyp adfærd, da de bliver stimuleret og får mulighed for omgang med artsfæller.

§ 25 vedr. ibrugtagning og træning - Forbundet mener, at det bør tilføjes, at hesten i en tidlig alder skal lære at stå bundet.

Som begrundelse anfører forbundet, at man i omgang og brug af hesten kan komme i situationer, hvor man er nødt til at kunne binde sin hest. Det anføres bl.a., at mange heste i dag går i løsdrift eller boks og kan ikke stå bundet i spiltov eller til en væg/træ, uden at forrette skade på sig selv og omgivelserne.

§ 28, stk. 2, vedr. hovpleje og beskæring - Forbundet mener, at bestemmelsen: "Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at beskæring eller anlæggelse af beslag kun må foretages af personer, der har den relevante faglige uddannelse hertil", bør ændres til: "Beskæring af anden mands hest må kun foretages af fagkyndig person, der har deltaget i uddannelse inden for hestens hovfunktion og beskæring heraf. Anlæggelse af beslag på anden mands hest må kun foretages af en autoriseret beslagsmed. Fødevareministeren kan fastsætte krav til uddannelse."

Som begrundelse anfører forbundet, at den nuværende lovgivning giver alle mulighed for at beskære og lægge beslag på andres heste. Forbundet anfører, at hestens sundhed, trivsel og motion i høj grad afhænger af velfungerende hove. Forbundet anfører endvidere, at der er mange uautoriserede "hovtrimmere", der tager penge for at beskære andres heste og at dette sker uden den fornødne viden om de mekanismer, der udspiller sig i en hov, når hesten bevæger sig. Forbundet mener, at der alt for ofte ses problemer relateret til forkert beskæring, og at et minimumskrav til uddannelse af en "hovbeskærer" bør indeholde viden om "spillet i hoven", de anatomiske/biomekaniske mekanismer, der virker, når hesten går, samt overordnede identifikation og behandling af benstillingsanomalier og sygdomme som sur stråle, hovbylder m.m.

Den Danske Dyrlægeforening (2013) mener, at loven har medført et velfærdsmæssigt løft for heste for så vidt angår forbuddet mod opstaldning i spiltove, kravet om adgang til fold, kravet om andelen af foder, der skal gives som grovfoder og kravet til foldstørrelser.

Foreningen ser ikke et problem i, at man for etablerede hestehold, der i øvrigt er velfungerende, indfører en længere indfasningsperiode, før alle krav til staldindretning skal være fuldt implementeret, ikke mindst set i lyset af den økonomiske krise, som har ramt hesteholdet meget hårdt. Foreningen anfører, at mange stalde ud fra en velfærdsmæssig vurdering må betragtes som velfungerende, uanset at de eksakte arealkrav og krav til loftshøjde og dagslysindfald ikke er fuldt opfyldte.

Det Dyreetiske Råd (2012) oplyser, at Rådet ikke har undersøgt, hvordan loven fungerer i praksis, hvorfor Rådet vil afholde sig fra at bidrage med konkrete oplysninger til evalueringen. Rådet har dog bemærkninger af mere principiel karakter til brug for evalueringen.

Rådet oplyser, at Rådet ved flere lejligheder har påpeget, at der er behov for at fastsætte krav til personer, der beskærer hove eller anlægger beslag på heste. Rådet vil gerne opfordre til, at arbejdet med en bekendtgørelse om beskæring og anlæggelse af beslag fortsættes.

Vedr. social kontakt - Rådet mener, at det er en stor udfordring at tilgodese hestens sociale behov. Rådet oplyser, at Rådet tidligere i høringsvar til rapporten "Hold af heste" har udtrykt betænkelighed ved at stille et decideret lovkrav om dette⁵, da det kan medføre praktiske problemer. Rådet har i stedet foreslået, at der tænkes på alternative løsninger for at sikre hestens mulighed for kontakt til artsfæller, f.eks. ved at dele fold med andre heste. Rådet er dog fortsat bekymret for, om hestens behov for social kontakt tilgodeses i praksis.

⁵ Rådets høringsvar af 24. februar 2006 er vedlagt høringsvaret.

Vedr. fri bevægelse på fold - Rådet gav i samme høringssvar udtryk for, at motion under rytter ikke efter Rådets opfattelse kan erstatte den frie udfoldelse på fold, og at alle heste, også rideskole- og konkurrenceheste, bør gives adgang til fri motion med artsfæller. Rådet mener således, at spørgsmålene om krav til social kontakt til artsfæller og om fri bevægelse på fold bør have særlig fokus i forbindelse med evaluering af reglerne.

Vedr. hesteejerens vidensniveau - Rådet oplyser endvidere, at Rådet i samme høringssvar fremhævede, at mange hesteejere ikke har tilstrækkelig kendskab til heste og påpegede, at dette er et område, hvor der bør sættes ind. Rådet er fortsat af denne opfattelse, og opfordrer derfor til, at der er opmærksomhed på, om hesteejeres vidensniveau kan løftes gennem lovgivningsmæssige tiltag.

Vedr. træningsmetoder - Rådet henleder opmærksomheden på, at der så vidt Rådet er orienteret, visse steder stadig anvendes uhensigtsmæssige og hårdhændende træningsmetoder, hvorfor Rådet opfordrer til, at der ses på, om dette område kan løftes gennem lovmæssige tiltag eller bedre brug af eksisterende regler.

Rådet oplyser endvidere, at Rådets medlemmer har kendskab til, at loven i visse sammenhænge har konsekvenser, der kan opfattes som uønskede eller for nogen forekommer unødigt restriktive eller giver anledning til usikkerhed af fortolkningen. Rådet er dog opmærksomt på, at krav, der kan opleves som at have uønskede konsekvenser for nogen, for andre kan opfattes som krav, der bidrager til at øge velfærden for heste. Af samme grund hilser Rådet en evaluering af loven velkommen så reglerne om nødvendigt kan justeres, og opfordrer til, at evalueringen foretages på et solidt vidensgrundlag (og at Fødevarestyrelsen ved uafklarede spørgsmål iværksætter mere grundige udredninger) således, at det sikres, at justering af reglerne samlet medfører forbedringer og i det mindste ikke forringelser af hestens vilkår i forhold til nugældende regler.

Det Veterinære Sundhedsråd (2012) finder, at de sager, der forelægges for Rådet, bekræfter, at der er brug for loven.

Det Veterinære Sundhedsråd (2013) finder, at lov om hold af heste på en berettiget måde har præciseret dyreværnslovens § 1-3 og har ført til dyreværns-mæssige forbedringer indenfor hesteområdet.

DS Håndværk & Industri (2012) har ingen kommentarer til den generelle evaluering af loven men ønsker at gøre opmærksom på, at ministeren har mulighed for at fastsætte regler om beskæring og anlæggelse af beslag, og finder det meget utilfredsstillende, at arbejdet med en bekendtgørelse om emnet ikke er nævnt i forbindelse med den generelle evaluering af loven.

Dyrenes Beskyttelse (2012) (DB) ser positivt på, at der i 2007 kom en lov om hold af heste i Danmark og synes generelt, at den gældende lovgivning giver en forbedret hestevelfærd. Dog foreslår DB følgende tilføjelser/ændringer til loven:

Vedr. social kontakt - DB foreslår tilføjet en bestemmelse om, at et hestehold til enhver tid skal bestå af minimum to heste. DB anfører bl.a. som begrundelse, at heste fra naturens side er flokdyr og trives bedst sammen med artsfæller. Det anføres bl.a., at

heste, der lever alene bliver nervøse og stressede, og at længere tids isolation kan føre til både adfærdsmæssige og fysiologiske problemer.

§ 16 Vedr. fold - DB ønsker, at folden skal have et areal, som sikrer, at heste har mulighed for motion, og at laverestående heste i hierarkiet kan søge væk fra artsfæller. Som begrundelse anføres, at heste lever i sociale grupper med rangorden, og at lavt rangerede heste er mere udsat for aggression for højtrangerede individer, hvis ikke der er mulighed for at holde afstand. DB ønsker endvidere, at det af bestemmelsen fremgår, at heste på fold til enhver tid skal have adgang til at opholde sig på et tørt leje. Som begrundelse anføres bl.a., at mange folde er dårligt vedligeholdt, og at dette gør det svært eller umuligt for hestene at opholde sig på et tørt areal samt at hestene risikerer infektion nederst på benene forårsaget af bakterier, når de står i fugt og mudder.

§ 17, stk. 1 vedr. motion - DB ønsker bestemmelsen ændret således, at heste mindst to timer om dagen syv dage om ugen gives fri bevægelse på fold. Som begrundelse anføres bl.a., at heste har brug for daglig fri bevægelse på fold for at blive både mentalt og fysisk stimulerede. Det anføres også, at det giver hesten miljøberigelse, aktivering og modvirker adfærdsproblemer, stereotypier og stress. DB anfører herudover, at ophold på fold giver mulighed for interaktion med artfæller i form af pelspleje, leg og kommunikation, samt at det øger hestens sundhed (hestens mave/tarmkanal, færre støvindicerede luftvejssygdomme, højere knogle- og senestyrke) at komme på fold.

§ 20 vedr. udegående heste - DB ønsker bestemmelsen ændret således, at bestemmelsen ikke længere giver hjemmel for ministeren til at fastsætte regler om, at reglerne om udegående heste kan fraviges for heste af bestemte racer, men at der i stedet indføres en regel, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om adgang til indretning af fold mv. Derudover ønsker DB indført en bestemmelse om, at Fødevarestyrelsen i ganske særlige tilfælde kan dispensere fra kravet i § 19, stk. 1, om læskur el. lign. bygning, hvis det areal hestene opholder sig på har en beplantning, der kan yde dyrene en høj grad af læ for vind, ly og nedbør, og der samtidig er et tørt leje i form af en veldrænet bund til samtlige dyr. DB foreslår, at dispensationen søges for det enkelte areal og for den enkelte hesteflok, og at dispensation kan gives for en to årig periode. Som begrundelse henvises til Dyreværnsrådets og det Veterinære Sundhedsråds udkast til revideret udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr, hvoraf fremgår, at det er rådernes opfattelse, at der fremover bør søges om tilladelse til at fravige kravet om læskur/bygning, og at tilladelse skal gives på baggrund af en konkret vurdering af forholdene på stedet.

Dyrenes Beskyttelse (2013) (DB) er generelt tilfredse med loven og mener, at loven både har og fremtidigt vil føre til en væsentlig forbedring af de dyrevelfærdsmæssige forhold for heste.

Vedr. nuværende krav - DB anfører, at det på nuværende tidspunkt bl.a. er gældende, at spiltorv ikke er tilladt, rum og udstyr skal optimeres således, at hesten beskyttes bedst mulig mod tilskadekomst og ulempe, stalde skal have ventilation, som sikrer luftskifte, heste skal tildeles tilstrækkelige mængder strukturfoder og adgang til frisk drikkevand. DB mener, at alt dette er forbedringer, som i stor udstrækning nu er indført i de danske hestestalde.

DB anfører endvidere, at det er DB's indtryk, at mange hesteejere har budt hesteloven velkommen. DB anfører, at mange f.eks. har deres heste opstaldet i hestepension, hvilket vil sige, at de køber en serviceydelse (opstaldning, foder, fold, faciliteter m.m.), og med hesteloven i hånden har de fået en langt bedre mulighed for at vurdere, om de forhold opstaldningsstedet tilbyder, er tilstrækkelige med hensyn til hestens behov. DB anfører endvidere, at mange opstaldningssteder tidligere overvejende markedsførte deres faciliteter som ridehus, ridebane, om rytterstuen var opvarmet, parkeringsmuligheder, hvem der underviser mv. Opstaldningsstederne er nu blevet meget mere opmærksomme på at få nævnt, hvad de gør for hestevelfærden mht. foder, lys, foldophold mm. DB anfører, at de er mere bevidste om, at deres kunder - hesteejerne - har langt større fokus på hestevelfærden, fordi de har fået konkrete retningslinjer. DB mener, at dette er en udvikling, som betyder, at loven allerede nu har skabt forbedringer.

Vedr. fremtidige krav - DB anfører, at krav om adgang til fold, krav til foldens størrelse, krav om foldplaner, krav om jævnt gulv i stald og boks, træder i kraft i 2016. Krav til loftshøjde, boksstørrelse og lysindfald træder i kraft i 2020. DB mener således, at det er her de væsentligste velfærdsforbedringer vil finde sted, hvorfor DB mener, at det er vigtigt at bibeholde disse ikrafttrædelsesdatoer.

Vedr. tilføjelser/ændringer til loven - For at sikre hestes velfærd i Danmark henviser DB til foreningens hørringssvar fra 2012, der indeholder en række forslag til ændringer i loven. Derudover foreslår DB følgende ændringer:

Vedr. adgang til fold - DB henviser til, at Dyreværnsrådet og Det Veterinære Sundhedsråd den 8. november 2012 kom med en ny udtalelse vedr. udegående dyr om vinteren. DB ønsker præciseret om udtalelsen også gælder for heste. DB henviser til, at det af lov om hold af heste fremgår, at islandsheste og shetlandsponyer er undtaget fra reglen om læskur om vinteren og i perioder med vinterlignende vejr, såfremt en række retningslinjer er fulgt. DB mener, at kravet om læskur kun helt undtagelsesvist bør fraviges, og at en fravigelse af kravet bør basere sig på de konkrete forhold og ikke racespecifikationer.

Vedr. ibrugtagning og træning - DB henviser til, at det af lov om hold af heste fremgår, at oplæring, træning og brug af heste skal være tilpasset hestens alder og fysiske og psykiske kapacitet, så de beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Derudover skal udstyr, der anvendes som hjælpemidler på heste, være tilpasset den enkelte hest og må ikke påføre heste skader eller anvendes som tvangsmidler.

DB mener, at det er svært at se lovens indflydelse vedr. træningsmetoder. DB anfører, at der stadig praktiseres træning af heste, som ikke tilgodeser hestens velfærd. DB mener, at træningen på nogle områder er blevet mere rå for at opnå placeringer til konkurrencer. DB mener, at loven f.eks. bør lægge afstand til den meget omdiskuterede rollkur (hyperflexion af hestens nakke), som til Dansk Ride Forbunds arrangementer er forbudt at anvende, men som ifølge DB praktiseres i vid udstrækning på de private ridebaner.

Dyreværns-Organisationernes Samarbejds-Organisation (2013) (DOSO) tilslutter sig Hestens Værns hørings svar med følgende supplerende bemærkninger:

§ 5 vedr. spiltorv - DOSO mener, at regler for opbinding i spiltorv på markedspladser, under stævner og under transport bør konkretiseres.

§ 16 vedr. adgang til fold - DOSO mener, at det skal yderligere præciseres, hvor langt en fold må ligge fra ejendommen, hvor hesten står på stald. Er afstanden for stor, vil det ikke være praktisk muligt at få motioneret hesten hver dag.

§ 17 vedr. motion - DOSO mener, at alle heste bør have fri bevægelse på fold minimum 4 timer hver dag.

§ 18 vedr. foldplan - DOSO mener, at kravet om foldplan bør gælde alle heste og ikke kun heste, der anvendes i ridesporten.

§ 19 vedr. udegående heste - DOSO mener, at det bør være obligatorisk med læskur for alle hesteracer i perioden 1. november - 15. april.

§ 21 vedr. strukturfoder - DOSO mener at, det skal konkretiseres i lovgivningen, at heste skal have tilstrækkelig strukturfoder i form af hø/wrap. Som loven er i dag, mener DOSO, at det kan forsvares at fodre med halm.

DOSO bemærker, at Foreningen Nyt Hesteliv har indsendt selvstændigt hørings svar.

Dyreværnsrådet (2012) mener, at kravet om læskur for udegående heste, der går ude i vinterperioder og perioder med vinterlignende vejr, kun helt undtagelsesvist bør fraviges. Rådet mener, at en fravigelse af kravet bør basere sig på de konkrete forhold, hvorunder dyrene holdes, herunder i særdeleshed de naturlige forhold, frem for dyrenes race. Rådet mener på den baggrund, at lovens § 20, 2 pkt., hvorefter ministeren er bemyndiget til at fravige kravet om læskur for visse racer, bør ophæves eller ændres således, at der i stedet laves en tilladelsesordning, hvor der ses på arealerne.

Foreningen Nyt Hesteliv (2012) oplyser, at foreningen oplever et stigende antal henvendelser om vanrøgtede heste og ponyer, og at foreningen har haft mere end 250 hesteværnssager, hvor foreningen har gjort brug af lov om hold af heste.

Foreningen foreslår følgende justeringer/ændringer til loven:

Vedr. social kontakt - Foreningen mener, at der bør indføres en bestemmelse om, at alle hestehold skal bestå af minimum to heste. Som begrundelse anfører foreningen bl.a., at heste ofte bliver utrygge og nervøse ved at være alene. Foreningen henviser i øvrigt til Justitsministeriets arbejdsgruppe om hold af heste, der i deres rapport anbefalede, at alle hestehold skulle bestå af minimum to heste.

Vedr. ophold i folingsboks - Foreningen mener, at bestemmelsen om, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen den første måned efter foling, bør ændres. Foreningen mener, at der må være tale om en formuleringsfejl, da det vil kunne tolkes som om, at hoppe og føl ikke må forlade folingsboksen den første måned, hvilket kan give føllet kronisk skade med forkert benstilling.

Vedr. strukturfoder - Foreningen mener, at bestemmelsen vedr. tildeling af strukturfoder bør præciseres så det fremgår, at der med strukturfoder menes hø/wrap/græs, der er

hestens naturlige fødekilde, og ikke halm, der er uden næringsværdi for hesten. Foreningen henviser til anbefalede doser af strukturfoder, ligesom foreningen henviser til Justitsministeriets arbejdsgruppe om hold af heste, der i deres rapport bl.a. anfører, at minimumstildeling af strukturfoder mindsker hyppigheden af fordøjelsesproblemer og sygdomme betragteligt forudsat, at strukturfoderets hygiejniske kvalitet er i orden.

Vedr. drikkevand - Foreningen mener, at bestemmelsen om drikkevand bør ændres således, at der også er krav om fri adgang til drikkevand også ved korte ophold på fold indtil fire timer. Foreningen mener ikke, at der skal være denne tidsfaktor, da foreningen i hesteværnsager ofte bliver mødt med, at hesten ikke har været på fold i fire timer. Som begrundelse anføres bl.a., at det er vigtigt, at hesten har adgang til vand hele dagen for at kunne nå at drikke sit behov, og at der er stor forskel på hestens behov alt afhængig af temperaturen. Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets arbejdsgruppes rapport om hestes behov for væskemængde.

Vedr. foldophold - Foreningen mener, at bestemmelsen om foldophold bør ændres, så alle heste gives fri motion på fold mindst fire timer dagligt syv dage om ugen med mindre veterinære forhold taler imod. Foreningen mener ikke, at tvungen motion i form af ridning/longering/kørsel/træningsmaskiner bør kunne erstatte fri bevægelse på fold, men kan tilbydes ud over timer på fold. Foreningen henviser til Danmarks JordbrugsForsknings rapport, hvor det anbefales, at heste bør have adgang til fri motion på fold mindst 3-4 timer dagligt, at tvungen motion delvist kan erstatte adgang til fri motion, men at tiden på fold aldrig bør være under en time, at fri motion i ridehal kun delvist kan erstatte fri motion på fold, og at heste helst bør være i grupper, når de er på fold. Der henvises endvidere til Justitsministeriets arbejdsgruppes rapport om hold af heste, hvor det bl.a. anføres, at for lidt motion kan skade led og knogler, og at der bør skelnes mellem den motion hesten får i form af træning, og den motion hesten får på fold, da det antages at have en vis betydning, at hesten selv kan bestemme tempo og bevægeadfærd.

Vedr. foldstørrelse og antal heste på fold - Foreningen mener, at bestemmelsen om foldstørrelse og antal heste på fold bør ændres således, at mere end 20 heste kan benytte en fold, hvis foldens samlede areal tillader det, samt at en fold skal være mindst 1600 m², hvis folden benyttes af mere end fire heste på samme tid. Dette begrundes med, at der skal være plads nok til, at hesten kan flytte sig, hvis der ikke er harmoni med de øvrige heste. Det foreslås, at arealet øges med 200 m² for hver hest ud over fire heste.

Vedr. foldophold med artsfæller - Foreningen mener, at bestemmelsen om, at føl og plage indtil de er to år skal på fold med artsfæller bør ændres således, at der stilles krav om, at alle heste uanset alder skal på fold med artsfæller med mindre veterinære forhold afgørende taler imod. For begrundelse henvises til Danmarks JordbrugsForsknings rapport og bemærkningerne til afsnittet om foldophold ovenfor.

Vedr. udegående heste - Foreningen mener, at bekendtgørelsen om heste der går ude i vinterperioden og perioder med vinterlignende vejr bør ophæves, så kravet om læskur/bygning også gælder for islandske heste og shetlandsponyer. Foreningen mener ikke, at disse to racer skal stilles ringere end øvrige heste og oplyser, at kravene om

adgang til et tørt leje i bekendtgørelsen tolkes som overholdt blot der er få træer på området.

Vedr. håndtering - Foreningen mener, at bestemmelsen om, at hesteejeren skal sørge for, at hesten i en tidlig alder oplæres til at blive håndteret bør ændres, således at det får konsekvenser for hesteejeren, når denne har uhåndterbare heste. Foreningen oplyser, at de har oplevet mange tilfælde, hvor heste/ponyer overlades til sig selv på store marker, hvor det er umuligt for ejer/dyrlæge/smed at få fat i dem. Kommer de ud af indhegningen, kan de være til fare for mennesker og trafik, og resultatet bliver ifølge foreningen ofte, at hesten bliver skudt. Foreningen anfører, at det bliver en traumatisk oplevelse for en uhåndterbar hest, at skulle behandles af dyrlæge eller smed og dette helt unødvendigt, hvis den var blevet trænet som lovgivningen foreskriver. Traumatiske og farlige situationer opstår ligeledes på hestemarkeder.

Foreningen Nyt Hesteliv (2013) fremkommer i forlængelse af tidligere indsendt hørings svar med følgende:

Foreningen mener generelt, at det kan være udfordrende for organisationer at anmelde hesteværns sager til politiet, idet behandlingen og håndteringen af sagerne er alt for uens i de forskellige regioner i landet. Foreningen anfører, at den samme overtrædelse håndteres vidt forskelligt, og at det derfor er tilfældigt, hvad der sker for dyrene.

Foreningen oplever, at loven slet ikke bliver håndhævet, som foreningen formodermåtte være tanken.

Foreningen mener, at det er fint, at der er en lovgivning, men ønsker afklaret, hvad der skal ske med hestene når de "fjernes" af politiet, og hvordan dyrenes velfærd sikres i dette tilfælde.

Foreningen har følgende kommentarer til lov om hold af heste:

§ 5 vedr. spiltov - Foreningen mener, at det er en ret konkret bestemmelse, som har betydet væsentlig bedre hestevelfærd for de fleste heste. Foreningen kan dog konstatere, at håndhævelsen ikke fungerer godt nok, da der ifølge foreningen stadig står heste i spiltov hos specielt hestehandlere. Foreningen mener derfor, at der bør være bedre hjemmel til at håndhæve bestemmelsen, og at ændringen skal ske prompte. Foreningen mener også, at det bør konkretiseres, hvor ofte og længe heste må stå opbundet.

§16 vedr. adgang til fold - Foreningen mener, at bestemmelsen skal yderligere konkretiseres i forhold til, hvor langt fra ejendommen folden må være placeret. Som begrundelse anfører foreningen, at hvis folden er 10 km væk, vil det være praktisk umuligt at få motioneret hestene dagligt.

§ 16, stk. 2 vedr. arealkrav til fold - Foreningen mener, at der bør være meget mere plads end 800 m² som mindste fold. Foreningen mener, at det er vigtigt at pointere, at folden skal være så stor, at hestene kan komme væk fra hinanden, så der ikke sker skader på dyrene.

§ 17 vedr. motion - Foreningen mener, at det er utrolig svært at efterleve og tjekke, om hestene kommer ud i de 2 timer. Foreningen oplyser, at foreningen har haft megen dialog med politiet, og at politiet ønsker, at foreningen som organisation skal bevise, at

hestene ikke kommer ud. Af den grund mener foreningen ikke, at reglen er meget bevendt.

Foreningen mener, at hvis hestevelfærden skal højnes, bør alle heste komme ud i ugens 7 dage i minimum 4 timer og dette som fri bevægelse. Foreningen mener ikke, at det er hestevelfærd kun at blive motioneret i en skridtmaskine eller under ridning. Foreningen mener, at hestene skal have mulighed for at være frie og sammen med sine artfæller, ellers kan hestevelfærd ikke komme på tale.

§ 18 vedr. foldplan - Foreningen mener, at kravet om foldplan gerne må træde i kraft tidligere end 2016, og at det skal gælde alle heste og ikke kun de heste, der ikke anvendes i ridesporten.

§ 19 vedr. udegående heste - Foreningen mener ikke, at denne bestemmelse fungerer efter hensigten. Foreningen anfører, at hvis hestene ser nogenlunde ud i huld, så gør politiet ingenting. Foreningen oplyser, at foreningen har oplevet, at fordi der står 5 små træer på folden, så danner det ly og læ, hvilket ikke er tilfældet, samt at kravet om tørt leje af politiet vurderes for opfyldt, hvis det bliver smidt på folden, men det er ikke tørt så længe, og kan derfor ikke bruges.

Foreningen mener, at det ville være lettere, hvis der i lovgivningen stod, at heste skal have en minimum huld på 5 (normal) for at gå ude vinteren over, og at man på den måde kan undgå, at afmagrede heste får lov til at gå ude i den kolde vinter.

Derudover mener foreningen, at perioden "vinter og vinterlignende vejr" bør konkretiseres for at kunne bruges til at håndhæve lovgivningen så det ikke tolkes forskelligt.

Foreningen mener, at den nemmeste løsning er at definere perioden til f.eks. 1. november – 15. april således, at det undgås, at bestemmelsen fortolkes forskelligt af myndighederne.

Foreningen mener endvidere, at der bør indføres en bestemmelse om, at der for udegående heste skal der være frostfri drikkekar, så hestene ikke står med bundfrosne kar og ikke får vand.

Foreningen mener herudover, at dispensationen for islandske heste og shetlandsponyer bør fjernes, så de får de samme muligheder som andre heste. Foreningen begrundet dette med, at foreningen bliver afvist af politiet, når foreningen anmelder islandske heste og shetlandsponyer, hvis der står nogle få træer på folden.

§ 21 vedr. strukturfoder - Foreningen mener, at det skal konkretiseres, at heste skal have tilstrækkelig strukturfoder i form af hø/wrap, og at det som loven er i dag kan forsvares at fodre med halm alene.

§ 22 vedr. drikkevand - Foreningen mener, at bestemmelsen om fri adgang til drikkevand er nem og tydelig og ikke giver anledning til fortolkningsproblemer. Foreningen mener dog ikke, at det er i orden, at heste kan gå i 4 timer på fold uden vand, da heste i bagende sol SKAL have adgang til frisk drikkevand. Foreningen mener derfor, at bestemmelsens stk. 2 bør udgå.

§ 25 vedr. håndtering - foreningen anfører, at foreningen ser mange heste, som er angste og panikslagne, fordi de ikke har været håndteret, og at konsekvensen heraf kan blive, at hesten bliver skudt fordi den ikke kan fanges, mens det ingen konsekvenser får for hesteejerne. Foreningen mener ikke, at bestemmelsen bliver håndhævet. Foreningen mener særligt, at det er et problem på markedspladser.

§ 26 vedr. udstyr og tavningsmidler - Foreningen mener, at bestemmelsen er meget svær at håndhæve, da der tilsyneladende bliver set igennem fingre med det i.f.m. konkurrenceridning (ex rollkur).

§ 36 vedr. overgangsordning - Foreningen mener, at overgangsordningerne har været meget forvirrende, herunder særligt tolkningen af gammelt hestehold. Foreningen mener, at det ville have været hensigtsmæssigt, hvis overgangsordningerne naturligt hang sammen.

Foreningen nævner bl.a. som eksempel, at bestemmelsen i § 16 om adgang til en fold først træder i kraft i 2016, mens § 17 om motion eller fri bevægelse allerede er gældende.

Vedr. social kontakt - Foreningen mener, at det er vigtigt at fastslå, at heste ikke må stå alene. Foreningen mener derfor, at der i loven bør indføres, at et hestehold bør bestå af minimum 2 heste, hvilket foreningen også har anført i forbindelse med den første høring.

Frederiksborg Hesteavlsforening(2013) giver udtryk for generelt at være godt tilfredse med lov om hold af heste og bekendtgørelsen om lofthøjde i hestestalde. Foreningen mener dog, at der er nogle praktiske detaljer, f.eks. hvor teksten kan fortolkes eller kan virke urimelig i specielle tilfælde.

§ 9 vedr. foling - Foreningen finder ikke arealkravet til boksen urimeligt, men anfører, at ofte går hoppe og føl sammen i længere tid, og foreningen formoder, at reglen om gruppeopstaldning træder i kraft efter 1 måned. Foreningen mener, at så kan boksen hurtigt blive for lille med et 6 måneders føl. Foreningen mener, at det i praksis ikke er et problem, at hoppe og føl går sammen i en boksstørrelse som foreskrevet, i meget længere tid. Tværtimod mener foreningen, at det vil være u hensigtsmæssigt, hvis føllet skulle fravendes for tidligt pga. et formalistisk pladskrav. Foreningen oplyser herom, at der er mange føl, hvor den tætte kontakt til hoppen er langt vigtigere for føllets udvikling end boksstørrelsen, og under alle omstændigheder er den foreskrevne folingsboks temmelig stor.

Foreningen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres, så det er tilladt, at føl og hoppe opstaldes i folingsboksen indtil 1 år, alternativt 9 måneder.

§ 14 vedr. naturligt lysindfald - foreningen mener, at reglen om, at vinduer mv. skal udgøre 7 % af gulvarealet af hensyn til hestens trivsel, er virkelighedsfjernt skrivebordsarbejde. Foreningen anfører, at mange heste heldigvis er ude hele dagen og slet ikke har behov for vinduerne. Foreningen anfører desuden, at naturligt lysindfald igennem vinduer eller ovenlys oftest er blokeret af spindelvæv eller støv i de fleste stalde, samt at det i de fleste moderne stalde vil være svært at overholde kravet.

Foreningen mener, at kravet er rimeligt for heste, der kun er på fold 2 timer dagligt 5 dage om ugen, men omvendt helt urimeligt for hesteholdere, der har hestene ude fra morgen til aften hver dag året rundt.

Foreningen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres, så kravet om lysindfald fra 7 % af gulvarealet frafalder, hvis hestene dagligt er på fold mindst 5 timer om dagen 7 dage om ugen.

§ 17, stk. 3, vedr. føl og plages foldophold - foreningen anfører, at heste er flokdyr, og at det er unaturligt for hesten at være alene. Foreningen anfører endvidere, at det for unghestes udvikling er helt afgørende nødvendigt, at den er en del af en hesteflok. Foreningen mener, at dette er langt vigtigere for hestens "adfærdsmæssige og fysiologiske behov" end forbud mod spiltorv, regler om lysindfald og boksstørrelse.

Foreningen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres således, at når heste er på fold skal de indtil de er 5 år på fold med artsfæller, med mindre veterinære forhold taler afgørende imod.

§ 18 vedr. foldplan - foreningen anfører, at i de fleste mindre hestehold er planen simpel: "hestene kommer ud når vejret ikke er alt for slemt". Denne plan vil næppe være nedskrevet eller dokumenteret. Foreningen anfører, at når der i lovsammenhæng bruges udtrykket "plan", så betyder det normalt, at myndigheden forventer, at planen er nedskrevet, og i denne sammenhæng dokumenterbar.

Foreningen mener, at kravet om en plan virker urimelig for det mindre hestehold, men måske ikke urimelig for store hestehold, rideskoler o. lign., hvor det ofte er skiftende medarbejdere, der sætter hestene på fold. Foreningen mener, at det grundlæggende må være hesteholderens opgave og ansvar, hvordan arbejdet med hestene organiseres, og kravet om en plan virker unødigt bureaukratisk.

Foreningen foreslår derfor bestemmelsen ændret til, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan forlange, at ejere af konkrete hestehold skal have en plan for, hvornår hestene kommer på fold og evt. kunne dokumentere, at planen følges. Alternativt foreslår foreningen, at bestemmelsen helt udgår.

Vedr. brændemærkning - foreningen anfører, at emnet brændemærkning formelt hører under dyreværnsloven, men foreningen har følgende petition:

Foreningen anfører bla., at Frederiksborghesten er gammel dansk kulturarv, og at antallet de sidste årtier er faldet dramatisk og nærmer sig et niveau for fødte føl, der ikke er bæredygtigt. Foreningen anfører endvidere bla., at brændemærket for de fleste ryttere er den eneste måde de kan genkende en Frederiksborger på, og at hesten har været brændemærket i de forgangne 350 år.

Foreningen ønsker, at der i lov om hold af heste eller dyreværnsloven indsættes en bestemmelse om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan give dispensation for forbuddet imod brændemærkning til en hesterace, hvis kulturelle eller historiske forhold taler herfor.

Frie Bønder - Levende Land (2012) er af den opfattelse, at loven overordnet vil medføre forbedring af hestevelfærden, men at loven endnu ikke lever fuldt op til formålet. Foreningen mener, at der er et stykke vej før velfærden er højnet for de heste

der har størst behov. Foreningen er af den opfattelse, at erfaringer med loven har vist, at de fleste hesteejere overordnet anderkender hesteloven og finder den rimelig, og at ejere og driftsledere allerede disponere efter loven i deres overvejelser i forhold til fremtidige staldindretning og byggeri.

Foreningen påpeger følgende problematikker i forhold til loven:

-at der fortsat er en del heste, der lever alene, selvom der er dokumentation for at heste er flokdyr,

-at der er mulighed for fejlfortolkning af lovens § 9, stk. 3, om hoppe og føls ophold i folingsboks,

-at alle heste uanset alder har behov for at være på fold med artsfæller, hvor veterinære forhold ikke taler imod,

-at arealkravet til folde er for småt i forhold til, at heste skal kunne bevæge sig frit i alle gangarter og samtidig undvige dominerende artsfæller,

-at foldophold på to timer er for kort tid i forhold til, at hesten er bygget til bevægelse de fleste af døgnets timer,

-at der er mulighed for fejlfortolkning af reglerne om antallet af heste på fold,

-at folde skal lægges så heste kan bevæge sig på fast og veldrænet underlag,

-at mange hesteejere (især ejere af konkurrenceheste og potentielle konkurrenceheste) ikke anerkender hestens behov for fri bevægelse på fold og kun tilbyder 'kunstig' erstatning herfor i form af skidmaskine, løbebånd, longering mv.,

-at træningsmetoderne fortsat bliver mere 'rå', og at der bør rettes fokus på dette aspekt i evaluering af hesteloven,

-at der fortsat er behov for at øge hesteejerens viden om hold og træning af heste,

-at der fortsat er for få uddannede personer til at varetage hovpleje på landets 175.000 heste,

-at det er uklart i loven, hvornår og i hvilken sammenhæng, der er tale om erhvervsmæssigt hestehold.

Hestens Værn (2012) (HV) er af den generelle opfattelse, at loven har skabt et generelt velfærdsløft i store dele af den danske hestebestand, og at dette løft vil blive endnu større, når loven implementeres i sit fulde omfang.

HV mener dog, at der er en del tekstmæssige uhensigtsmæssigheder, som der bør luses ud i, så loven kan få større effekt. Derudover mener HV, at der er forhold i loven, der på papiret er både fornuftige og relevante, og som vil kunne give et stort løft i velfærden hos danske heste, men som i praksis har vist sig næsten umulige at håndhæve for politi og myndigheder, hvorfor reglerne reelt set er uvirksomme i de hestehold, hvor ejere/brugere ikke følger loven, og hvor en håndhævelse er vigtig for hestens velfærd.

HV anfører, at ud over selve lovens tekst, har HV også oplevet, at der hos politi og myndigheder ikke er klarhed over, hvordan loven skal håndhæves, og HV oplever store regionale forskelle i, hvordan man håndhæver de forskellige bestemmelser. HV finder

dette meget uhensigtsmæssigt for hestene og krænkende for retssikkerheden og anbefaler derfor, at man fra centralt hold udarbejder vejledninger i håndhævelse af de bestemmelser, der volder størst problemer hos politikredsene.

HV mener, at håndhævelse af forbuddet mod spiltorv i særdeleshed har vakt store problemer hos politiet og fødevareregioner, hvor man i nogle politikredse ikke mener, at der er basis for at straffe hesteejere, der fortsat har heste opstaldet i spiltorv. HV mener derfor, at man i forbindelse med evalueringen af loven bør se på, om der i loven ligger de fornødne redskaber til, at politi/fødevareregioner/anklagemyndighed kan udstede de fornødne påbud og rejse sigtelser, så hestens tarv bliver varetaget hurtigt og ifølge intentionen med loven.

Af HV's vedlagte evaluering af loven fremgår bl.a.:

§ 5 vedr. forbud mod opstaldning i spiltorv - HV mener, at forbuddet har betydet meget større velfærd for de heste, der i dag er kommet i boks, løsdrift eller andet. HV mener dog, at der stadig er problemer med at få implementeret bestemmelsen i sit fulde og oplever store regionale forskelle på, hvordan politi og myndigheder håndterer denne paragraf.

§ 5, stk. 2 og stk. 3 vedr. opbinding - HV mener, at der hersker tvivl om forståelsen af bestemmelsen. HV mener, at tøjler kan sidestilles med opbinding i spiltorv, da hesten er bundet og dens bevægelse er hindret. HV ønsker derfor bestemmelsen konkretiseret.

§ 9 vedr. foling - HV mener, at bestemmelsen kan tolkes som om, at hoppe og føl skal holdes inde i folingsboksen den første måned. HV foreslår, at bestemmelsen ændres, så det nugældende arealkrav til folingsboksen alene gælder de staldbygninger, der er etableret efter 1. juli 2007, mens arealkravet til folingsbokse i staldbygninger etableret før denne dato fastsættes til $(2 \times \text{hoppens stangmål})^2$. Derudover foreslår foreningen bestemmelsen ændret således, at kravet til folingsboksen er gældende ved opstaldning af hoppe og føl de første tre måneder, hvorefter reglerne om gruppeopstaldning skal finde anvendelse.

§16, stk. 2 vedr. foldens areal - HV mener, at bestemmelsen bør omformuleres så man rammer hensigten, hvilket er at sikre hesten nok plads. HV mener ikke, at der behøver at være et krav om et maksimalt antal heste på en stor fold og henviser til fælleshøringsvaret indgivet af VFL.

§ 17 vedr. krav til motion - HV mener, at bestemmelsen er meget svær at dokumentere i praksis, da det ofte kræver 24 timers overvågning i mere end 7 dage. HV mener derfor, at bestemmelsen er så godt som uanvendelig som løftestang i situationer, hvor hestene ikke lukkes på fold, og hvor de tydeligvis ikke motioneres på anden vis. HV anfører, at netop denne bestemmelse skulle sikre, at heste, der ikke bliver brugt til ridning eller anden hestesport, på daglig basis er sikret motion/bevægelse på fold, hvilket ifølge HV ikke virker i praksis, da politiet ikke har ressourcer til at dokumentere om hestene motioneres. Motion og bevægelse er meget vigtigt for hestens velfærd og HV mener, at langvarige overtrædelser af § 17 kan sidestilles med en overtrædelse af dyreværnslovens § 2, hvorfor det er vigtigt med et velfungerende værktøj, der kan hjælpe med dokumentere dette.

Derudover mener HV, at bestemmelsen i § 17, stk. 2 om, at udgangspunktet om motion kan fraviges, hvis veterinære eller vejrmæssige forhold taler afgørende herfor, gør, at enhver hesteejer kan bruge dette som argument for ikke at motionere eller lukke sine heste ud, f.eks. når der ligger sne. HV mener, at løsningen på problemet er at implementere foldplanen hurtigst muligt, og at det i den forbindelse konkretiseres, hvilke krav den skal leve op til så evt. divergens mellem foldplanen og det observerede i praksis kan bruges som dokumentation for, at planen ikke overholdes, og at hestene ikke kommer ud.

§ 18 vedr. foldplan - HV mener, at bestemmelsen bør implementeres tidligere end 2016 for heste, der ikke bruges til ridning/hestesport.

§ 19 vedr. udegående heste - HV mener, at det bør overvejes, om der skal indføres en bestemmelse om frostfrit vand.

HV ønsker derudover, at det præcises i loven, hvilke krav, der skal være opfyldt for, at heste kan gå ude i vinterperioder og perioder med vinterlignende vejr, så det ikke kan misfortolkes af hverken hestefolk eller myndigheder.

HV mener, at man alternativt kan lave en regel om, at hvis man ønsker at have heste gående uden læskur, så skal forholdene godkendes af Fødevarestyrelsens eller anden lignende myndighed. Udgifter forbundet hermed skal afholdes af hesteejeren, og der vil efter HV's vurdering være tale om et begrænset antal hestehold, som det vil være interessant for.

HV mener, at man også godt kan åbne for at andre typer af heste end islændere og shetlændere kan gå ude uden adgang til læskur, såfremt forholdene er egnede til det, og hesten er forberedt til dette. HV henviser i øvrigt til fælleshøringsvar afgivet af VFL.

§ 21 vedr. strukturfoder - HV mener, at denne bestemmelse er svær at håndtere i praksis.

§ 22 vedr. fri adgang til drikkevand - HV mener, at det er et godt tiltag, der har givet stor velfærd, og som er forholdsvis let at administrere.

§ 23, stk. 2 vedr. årlige dyrlæge tilsyn for erhvervsmæssige hestehold - HV oplever bestemmelsen som en egenkontrol for at sikre, at hesteholdet overholder lovens krav. HV mener, at dette for at virke kræver, at fødevareregionen/politiet bruger bestemmelsen rutinemæssigt i forbindelse med kontrol og anmeldelser, for at få indblik i hesteholdets status, hvilket ikke sker i dag.

HV oplyser, at fødevareregion og politi har oplyst, at de ikke mener, at de kan bruge tilsynet på den måde, da det kan være måneder siden, at dyrlægen har været i hesteholdet, og forholdene kan være ændret siden.

HV mener dog, at det er et meget vigtigt redskab at få gang i, da forhold som f.eks. opstaldning i spiltorv og lignende overtrædelser typisk ikke ændrer sig, og derfor vil kunne fanges af dyrlægens rådgivning, hvilket vil højne hestevelfærden og spare myndighederne ressourcer. HV mener endvidere, at det vil skærpe dyrlægens opmærksomhed på deres anmeldepligt efter dyreværnslovens § 20.

HV henviser til, at de erhvervsmæssige hestehold adskiller sig fra andre hestehold ved at være professionelle, hvorfor det af lovens § 35, stk. 3, fremgår, at det er en skærpende omstændighed, når et erhvervsmæssigt hestehold ikke overholder lov om hold af heste.

HV mener, at der er behov for følgende fire tiltag for at sikre, at dyrlægens tilsyn virker optimalt:

1. Det skal være et krav ved enhver kontrol fra politi eller myndigheder, at de skal tjekke dyrlægens tilsynsrapport i erhvervsmæssige hestehold. Der skal falde en bøde hvis kontrolrapporten ikke forevises.
2. Der skal udarbejdes retningslinjer for, hvordan tilsynet skal udføres, og hvilken rapport dyrlægen skal lave. Der kan tages udgangspunkt i plantedirektoratets tilsynsrapport.
3. Dyrlægerne skal gives besked om, at dette nu er et krav, og deres pligt som besætningsdyrlæge skal indskærpes, hvilket bør ske gennem Den Danske Dyrlægeforening.
4. Det skal præciseres, hvilke hestehold, der falder ind under betegnelsen erhvervsmæssige så tvivl undgås.

HV mener, at ovenstående alene vil skabe problemer for de ringeste hestehold, men at det samtidig er disse hestehold, der har allermost brug for dyrlægetilsynet.

HV mener, at fordelene ved dette vil være stor, idet mange af de problemer som fødevarerregionerne oplever i dag hos f.eks. handelsmænd, vil blive fanget af dyrlægerne i første omgang, og der vil i hestebranchen være større fokus på, hvilke krav der i dag er gældende for at kunne være erhvervsdrivende hesteholder.

§ 25 - vedr. håndtering - HV mener, at bestemmelsen er meget relevant men mangler konsekvens.

§ 28 vedr. beskæring efter behov - HV mener, at man er ovre i dyreværnslovens bestemmelser, når det skal vurderes om det volder smerte mv., før der kan siges at være tale om et behov. Derfor mener HV, at bestemmelsen bør præciseres, så det fremgår, at hesten skal beskæres regelmæssigt i stedet for efter behov, eller bare, at hesten skal beskæres. HV håber, i øvrigt, at der snart kommer et nyt forslag til en bekendtgørelse på området.

§ 30 vedr. relevant faglig uddannelse - HV mener, at det er nødvendigt at præcisere, hvad der er et professionelt hestehold, hvad der er relevante faglige uddannelser, og om mange års praktisk erfaring kan erstatte et uddannelsesbevis.

§ 36 vedr. ikrafttrædelse - HV mener, at det kan være svært for hesteholdere samt politi og myndigheder at afgøre, hvornår et hestehold falder ind under overgangsordningen. Af den grund mener HV, at det ville være godt med en præcisering af, hvilke kriterier, der er gældende for at kunne komme under overgangsordningen, da det har store konsekvenser for hesteholder og heste.

Hestens Værn (2013) (HV) udtrykker tilfredshed med den nye hestelov, som har givet en række mindstekrav ved hold af hest. HV mener, at det har betydet et velfærdsløft for

rigtig mange heste og især forbuddet af spiltov og reglerne om fri adgang til vand har givet øget dyrevelfærd. HV anfører dog, at loven endnu ikke er implementeret i sit fulde omfang før end i 2020, så HV kan endnu ikke bedømme det fulde velfærdsløft.

HV anfører, at der dog er en række forhold i lovgivningen, der har vist sig at være uhensigtsmæssige, og at HV tidligere har indsendt sine bemærkninger til lovgivningen i forbindelse med høringen i 2012.

Vedr. staldindretning - HV anfører, at HV har noteret sig en stigende usikkerhed blandt hestefolk om, hvor lovrevideringen ender, og det har i følge HV bevirket, at de mange positive investeringer i ombygning af stalde mv. i branchen er stoppet, da der er usikkerhed om, hvorvidt bl.a. kravene til boksstørrelse, loftstørrelse mv. ændres væsentligt inden ikrafttrædelse. Ingen har lyst/råd til at investere i nye forhold, hvis kravene pludselig ændres igen. HV kan derfor kun opfordre til, at ministeriet hurtigst muligt får revideret loven.

Vedr. håndhævelse - HV har erfaret, at der desværre er betydelig forskel i, hvordan loven håndhæves landet over. HV anfører, at der f. eks. er heftig debat både i hestebranchen samt internt hos myndighederne om, hvordan forholdene for udegående dyr skal være. HV anfører, at denne regionale forskelsbehandling desværre også gør sig gældende på andre områder i hesteloven. HV mener dermed, at der er behov for yderligere præcisering af, hvordan reglerne på området skal tolkes. HV henviser endvidere til, at Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet har lavet en fællesudtalelse om udegående dyrs forhold i vinterperioden, og HV foreslår, at de krav, der stilles til forholdene for udegående dyr indarbejdes i lovens tekst, så der ikke er tvivl om, hvorvidt forholdene er gode nok.

HV er ligeledes meget bekymret for at påbud og straf i henhold til lovens § 33 helt er overgået til Fødevarestyrelsen. HV anfører, at det i praksis bevirker, at når forhold meldes til politiet, så kan politiet ikke længere give påbud i forhold til lov om hold af heste, men skal først have Fødevarestyrelsens dyrlæger på tilsyn. Det giver i følge HV en meget lang behandlingstid for selv enkle sager.

HV anfører, at der har været tilfælde hvor HV har meldt sager til politiet, hvor politiet efter at have konstateret, at der foreligger en overtrædelse af loven har meldt tilbage til HV, at Fødevarestyrelsens pt. ikke har tid til at behandle sager, som alene omhandler forhold i hesteloven og som ikke er overtrædelser af Dyreværnsloven. Sagerne blev derfor ikke videre behandlet. HV finder det absolut uacceptabelt og mener, at det undergraver lovens intention og skader dyrenes velfærd. HV foreslår derfor, at politiet som udøvende myndighed, igen får mulighed for at give påbud efter § 33, og at der sikres fornødne ressourcer hos Fødevarestyrelsen til, at loven kan håndhæves tilfredsstillende.

Vedr. dyreværnsområdets placering - HV finder det beklageligt, at dyreværnsområdet er overtaget af Fødevarerministeriet, og mener at dette bør ændres så dyreværn igen bliver en del af Justitsministeriet. Som begrundelse anføres, at HV finder, at landbrugets parter og fødevarerindustrien er for aktive og retningsgivende for Fødevarerministeriet til, at dyreværnsområdet bliver tilstrækkeligt prioriteret.

Vedr. beskæring og anlæggelse af beslag - HV vil gerne opfordre til, at ministeren jf. § 28 stk. 2 fastsætter regler for, at beskæring og anlæggelse af beslag kun må foretages af personer, der har en faglig relevant uddannelse.

Vedr. indhegning - HV oplyser, at HV oplever en del sager, hvor heste gentagne gange bryder ud af deres indhegning og løber ud på offentlig vej til stor fare for trafikken. Årsagen er som oftest, at hegnet er i meget ringe stand og slet ikke egnet til at holde heste inde. HV ønsker, at der indføres klare regler for, hvad der er sikker indhegning af heste i lighed med de regler, der er mht. udstyr i stalden.

Naturhov (2013) har følgende betragtninger til loven:

Vedr. hovpleje - Naturhov mener, at det vil være formålstjenstligt, at loven kunne være mere tydelig, situationsaktuel og proaktiv set i forhold til området anlæggelse af faste beslag og beskæring, forstået på den måde, at det vil være brugbart og mere forståeligt, hvis der blev en mere tydelig adskillelse imellem anlæggelse af faste beslag på heste og "barfods" beskæring af heste.

Naturhov anfører, at hverdagen omkring os med al ønskelig tydelighed viser, at begrebet "barfods" heste er kommet for at blive, og at området vokser.

Naturhov mener således, at der med rimlighed kunne stilles krav i loven til, at personer som udfører anlæggelse af faste beslag (inkl. lim sko) på heste har en eksisterende og anderkendt uddannelse eller prøve på området.

Naturhov mener, at det stiller det sig anderledes med begrebet "barfods" beskæring eller trimning, da dette fag er relativt nyt, og der ikke på nuværende tidspunkt findes egentligt anerkendte uddannelser på tværs af hesteverdenen inden for området.

Naturhov mener derfor, at det vil være for tidligt at stille officielle krav til en egentlig uddannelse på dette område, da der ikke for nuværende kan findes konsensus om en egentlig uddannelse på området, og der heller ikke findes de nødvendige ressourcer eller viden de steder som varetager f.eks. beslagsmedeuddannelse i øjeblikket.

Derudover nævnes, at området heste boots (monteres udelukkende på hestenes hove, når der rides) ikke var så udviklet som det er nu, dette har loven jo ikke kunne tage højde for.

Naturhov mener derfor, at det kunne være til gavn for hestevelfærden, hesteejere og FVM/staten, at § 28 f.eks. udformes som følger:

"§ 28. Beskæring eller anlæggelse af beslag på heste skal ske efter behov.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at anlæggelse af faste beslag kun må foretages af personer, der har den relevante faglige uddannelse hertil. Ministeren kan ligeledes fastsætte regler om, at beskæring kun må foretages af personer, der har den relevante faglige uddannelse hertil. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan desuden fastsætte krav til uddannelserne."

Rådet for Hovpleje og Hestebeslag (2013) ønsker med henvisning til den eksisterende, godkendte uddannelse for beslagsmede i Danmark, at anmode ministeren om i henhold til lovens § 28, stk. 2, at fastsætte regler om faglig uddannelse for at foretage beskæring og anlæggelse af beslag på heste.

Videncentret for Landbrug - Heste (2012) (VFL) har afgivet fælles hørings svar på vegne af Den Danske Dyr læge forening, Hestens Værn, Dansk Ride Forbund, Dansk Galop, Dansk Trav sports Centralforbund, Dansk Varmblod, Dansk Islandshesteforening, Landsudvalget for heste og Videncentret for landbrug - Heste.

VFL anfører indledningsvist, at Forum for heste velfærd i 2011 nedsatte en arbejdsgruppe, med henblik på evaluering af lov om hold af heste, og at hestesektoren er bredt repræsenteret i denne arbejdsgruppe med deltagende organisationer fra avl, sport, dyrlæge erhverv og heste velfærd. VFL anfører, at arbejdsgruppen har udarbejdet et forslag til lov om ændring af lov om hold af heste, som er vedhæftet hørings svaret⁶.

VFL anfører bl.a., at hørings svaret også omfatter regulering, der er omfattet af overgangsordninger, og således først implementeres i f.eks. 2020, men at det er væsentligt at anføre disse områder på nuværende tidspunkt, da effekten af reguleringen mærkes allerede. Som eksempel anføres, at hestehold på nuværende tidspunkt afvikles med begrundelse i de kommende strammere krav til staldbygninger, ligesom betydningen af de kommende rammer kan spores i nedadgående retning i salget af nedlagte landejendomme. VFL anfører, at denne effekt naturligvis kun er et forvarsel om, hvad der kan forventes, og det er derfor væsentligt at reagere rettidigt.

VFL anfører endvidere, at det har højeste prioritet for arbejdsgruppen, at landets heste trives, og at hestenes velfærd sikres, men at arbejdsgruppen også er af den opfattelse, at man skal passe på ikke at stramme reguleringen unødigt, og at man særligt bør være påpasselige, hvor der ikke findes dokumentation for velfærdseffekt.

VFL anfører, at hestesektoren gennem de senere år har oplevet en lavkonjunktur, hvilket gør det væsentligt at forholdene for sektoren ikke skærpes unødigt. VFL anfører endvidere, at en sektoranalyse i 2009 viste, at hestesektoren skaber 21.000 arbejdspladser i Danmark, og organisationerne vil gerne sikre så stor en aktivitet som muligt under hensynstagen til hestens optimale trivsel.

VFL oplyser, at hesteorganisationerne er enige om, at der i den nuværende lovregulering er en række uhensigtsmæssigheder, som sikkert aldrig har været tilsigtet, og som absolut ikke bidrager til en øget heste velfærd. Som eksempler herpå nævnes, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen den første måned efter foling (§ 9), samt at en fold ikke må benyttes af mere end 20 heste, uanset foldens størrelse (§ 16).

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at kravene til f.eks. boksstørrelse, loftshøjde, rumfang og lys, som overgangsordningen er formuleret i dag, vil resultere i, at en lang række hestestalde må lukke. Dette som konsekvens af de økonomiske omkostninger, der vil være forbundet med at ændre de eksisterende stalde, så lovkravene opfyldes, når disse træder i kraft i 2020.

Arbejdsgruppen støtter de generelle betragtninger, som den tidligere arbejdsgruppe, nedsat af Justitsministeriet, har angivet i rapporten "Hold af Heste". Arbejdsgruppen finder dog på konkrete områder, at en del af den resulterende lovgivning er skærpet i forhold til det nødvendige for sikring af hestenes velfærd og trivsel, hvorfor områder foreslås revideret.

⁶ Arbejdsgruppens ændringsforslag er indarbejdet i gengivelse af VFL's hørings svar.

På andre områder mener arbejdsgruppen derimod, at der bør foretages stramninger, som klart vil betyde bedre hestevelfærd, uden at disse krav behøver at være omkostningstunge. Det gælder eksempelvis et foreslået krav om, at hestehold skal bestå af mere en én hest.

Det anføres, at arbejdsgruppens forslag til ændringer i loven primært berører de eksisterende stalde, som er opført inden lovreguleringen blev vedtaget, hvorfor der på de pågældende områder stadig er overgangsregler gældende. Arbejdsgruppen finder derimod ikke anledning til at foreslå ændringer for de hestestalde, der er etableret eller væsentligt ombygget efter 1. juli 2007, da de nugældende regler her allerede er implementeret.

Arbejdsgruppen foreslår følgende ændringer til loven:

Vedr. social kontakt - Arbejdsgruppen foreslår indført en bestemmelse om, at ethvert hestehold skal bestå af minimum 2 heste, og at dette krav kan fraviges i op til 90 dage om året.

Arbejdsgruppen anfører som begrundelse, at heste er flokdyr, og at social kontakt med artsfæller er særdeles vigtigt for hestens velfærd. Det anføres endvidere, at hyppigheden af stereotype adfærdsforstyrrelser og aggressiv adfærd reduceres ved social kontakt med artsfæller. Af hensyn til, at heste skal have mulighed for at blive sendt i tilridning, træning, sport, bedækning etc. bør kravet ifølge arbejdsgruppen kunne fraviges i op til 90 dage om året.

Vedr. loftshøjde og rumfang - Arbejdsgruppen anfører, at rigtig mange stalde har svært ved at leve op til lovens krav om lofthøjde, og at det samtidig ofte er umuligt eller overordentlig omkostningstungt at øge loftshøjden i en ældre stald, hvilket betyder, at en del stalde simpelthen må lukke som følge af kravet. Arbejdsgruppen anfører, at man i andre hestestalde ofte oplever, at der kan være placeret en spærfod eller lignende i et hjørne af boksen, der betyder, at en i øvrigt ellers velfungerende boks ikke kan leve op til kravet om loftshøjde for hele boksens areal.

Arbejdsgruppen anfører endvidere, at mange nedlagte landbrug sælges som hesteejendomme med henblik på, at køber ønsker at kunne holde heste, og at disse, ofte ældre landbrugsbygninger, med lidt smidigere lovgivning fortsat vil kunne anvendes til hestestald.

Arbejdsgruppen mener ikke, efter at have rådført sig med eksperter på KU-Life og Argotech, at der er fagligt belæg for de nuværende krav til loftshøjde, og mener, at der ikke findes dokumenteret viden på områder, hvorfor det vil være ærgerligt at opretholde de strenge krav uden gavn for hestene.

Arbejdsgruppen foreslår derfor bestemmelsen ændret således, at loftshøjden i stalden skal være minimum 75 cm over hestens stangmål målt fra overkanten af evt. strøelse, og således at dette krav skal gælde for mindst 85 % af boksens areal. Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at det indføres, at for maksimalt 15 % af boksens gulvareal må loftshøjden være mindre, hvis det er begrundet i den bygningsmæssige konstruktion. Dog skal loftshøjden være minimum 210 cm.

Derudover foreslår arbejdsgruppen, at de nugældende krav til loftshøjde opretholdes for hestehold i bygninger opført eller væsentlig ombygget efter 1. juli 2007.

Arbejdsgruppen foreslår også, at bestemmelsen om rumfang ændres, så staldrumfanget pr. hest målt i m³ skal være mindst 20 x (hestens stangmål), dog således at kravet maksimalt er 30 m³ pr. hest.

Vedr. boksstørrelse ved enkeltopstaldning - arbejdsgruppen anfører, at lovgivningens nuværende krav til boksstørrelse truer med at lukke en del rideskoler, hestepensioner og stutierier. Derudover anfører arbejdsgruppen, at en ny undersøgelse fra Dansk Ride Forbund har vist, at 57 % af rideklubberne ikke kan opfylde lovens krav til boksstørrelser, og at disse klubber samtidig har så dårlig økonomi, at de ikke kan gøre større investeringer til ændringer af hestestaldens indretning. Arbejdsgruppen oplyser, at man har konsulteret eksperter på KU-Life og Argrotech, og at man ikke finder, at der er videnskabeligt belæg for, at hestene får mere velfærd ved de meget store bokse.

Arbejdsgruppen anfører, at langt de fleste hestebokse i landet er lavet efter standardmålet 3 m x 3 m = 9 m², at disse bokse også opfylder det internationale rideforbunds krav til boksstørrelse, og at disse bokse fra 2020 kun vil kunne anvendes til ponyer. Arbejdsgruppen anfører, at bokse af denne størrelse har været anvendt i Danmark i mange år uden, at man af den årsag har oplevet, at hestene mistrives.

Arbejdsgruppen foreslår af den grund, at bestemmelsen om opstaldning i enkeltvis boks ændres, så gulvarealet fremover skal være mindst (1,7 x hestens stangmål)², hvor den korteste side af boksen skal være 1,7 x hestens stangmål.

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at de nugældende regler for boksstørrelse ved enkeltopstaldning fortsat skal gælde for hestehold i bygninger, der er opført eller væsentlig ombygget efter 1. juli 2007.

Vedr. bokstørrelse for folingsbokse - Arbejdsgruppen anfører, at der ikke findes dokumentation for, at hopper og føl får mere velfærd ved lovreguleringens nuværende krav til meget store folingsbokse, hvorfor disse krav bør reduceres af samme grund som ovenfor beskrevet vedr. enkelt bokse.

Arbejdsgruppen anfører endvidere, at lovens nuværende krav om, at hoppe og føl skal opholde sig i folingsboksen de første 30 dage efter foling, giver meget lidt dyrevelfærd, idet hoppe og føl bør komme på fold, så snart vejret tillader det.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at bestemmelsen om opstaldning i folingsboks ændres, så gulvarealet fremover skal være mindst (2 x hoppens stangmål)².

Arbejdsgruppen foreslår samtidig, at de nugældende regler for boksstørrelse ved foling fortsat skal gælde for hestehold i bygninger, der er opført eller væsentlig ombygget efter 1. juli 2007.

Derudover foreslår arbejdsgruppen, at der indføres en bestemmelse om, at kravet til folingsboksen skal gælde ved opstaldning af hoppe og føl de første 3 måneder efter foling, og at regler om gruppeopstaldning skal finde sted, når hoppe og føl opstaldes sammen efter 3 måneder.

Vedr. lys - Arbejdsgruppen anfører, at det i mange ældre stalde kan være enten umuligt eller meget omkostningstungt, at opfylde lovens krav til naturligt lys. Arbejdsgruppen anfører endvidere, at der er etableret hestestalde i en del ældre fredede bygninger, hvor det slet ikke kan lade sig gøre at leve op til lovens krav. Arbejdsgruppen anfører herudover, at der ingen dokumentation er for, at hestens behov for lys ikke kan dækkes gennem kunstigt lys i kombination med foldophold.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres således, at der fremover skal være tilstrækkeligt naturligt lys til opfylde hestens adfærdsmæssige og fysiologiske behov, men at kravet om, at mindst 7 % af staldens gulvareal skal være vinduer el. lign. alene skal gælde for stalde opført eller væsentlig ombygget efter 1. juli 2007. Arbejdsgruppen foreslår, at det for stalde opført før 1. juli 2007 skal gælde, at dele af lyskravet kan opfyldes med kunstigt lys, således, at der opnås en belysning på ca. 100 lux i stalden, målt på hestens opholdssted. Arbejdsgruppen foreslår samtidig, at det af bestemmelsen skal fremgå, at det er vigtigt, at lysrytmen i stalden svarer til døgnrytmen udenfor.

Arbejdsgruppen foreslår også, at der indføres en bestemmelse om, at uanset det naturlige lys, skal der være lyskilder, der sikrer, at hestene på ethvert tidspunkt kan tilses nøje, og at lyskilderne skal være placeret således, at de ikke medfører ulempe eller skade for hestene.

Vedr. antal heste på fold - Arbejdsgruppen anfører, at kravet om, at en fold ikke må benyttes af mere end 20 heste bør bortfalde. Arbejdsgruppen mener, at denne formulering må skyldes en fejl, idet der ikke er nogen faglig eller velfærdsmæssige argumenter for, at en stor fold ikke kan benyttes af mere end 20 heste.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at bestemmelsen ændres så det fremgår, at en fold på minimum 800 m² maksimalt må anvendes af 20 heste dagligt.

Vedr. Føl og plages adgang til fold - Arbejdsgruppen finder det vigtigt, for at give føl og ungheste mest mulig hestevelfærd, at føl og ungheste på til 1 år skal på fold, og at denne tid på fold ikke kan erstattes af anden motion. Arbejdsgruppen anfører som begrundelse, at det er afgørende for hestenes socialisering og lægger grunden til en holdbar hest. Arbejdsgruppen anfører endvidere, at det kan være svært at angive præcise regler for, hvordan folden skal indhegnes, men arbejdsgruppen lægger stor vægt på, at hegnet har en passende beskaffenhed.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at føl og plage op til 1 år, skal gives fri adgang til fold minimum 2 timer om dagen 5 timer om ugen, og at når de er på fold, skal de, indtil de er 2 år gamle, på fold med artsfæller. Arbejdsgruppen foreslår også, at folden skal have en passende størrelse, og at hvis det er nødvendigt at fodre på fold, at der skal være et passende antal foderpladser. Arbejdsgruppen foreslår derudover generelt indført en bestemmelse om, at hegnet omkring folden skal have en passende beskaffenhed, og at pigtråd hverken må anvendes på folde eller i hestehold i øvrigt.

Vedr. udegående heste - Arbejdsgruppen finder, at såfremt hestene er ordentlig forberedt til at gå ude i vinterhalvåret døgnet rundt uden adgang til læskur, bør dette kunne gælde for alle typer af heste. Arbejdsgruppen understreger, at dette kun bør

gælde, når hestene går på meget store arealer, hvor de naturlige læforhold er gode, og hvor hestene kan finde tørt leje.

Arbejdsgruppen anfører, at der findes flere undersøgelser på området, som viser, at heste helt klart foretrækker at opholde sig ude, frem for at anvende læskur, såfremt de naturlige læforhold er gode. Arbejdsgruppen anfører endvidere, at undersøgelser viser, at dette gælder for mange flere hesteracer end islændere og shetlændere, som der gives mulighed for i loven.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der til bestemmelsen om udegående ændres så det fremgår, at læskure kan udelades for alle typer af heste uanset race, hvis alle dyr samtidig kan hvile på et tørt og strøet leje og opfylder nedenstående to betinger:

1) Hestene skal gå på meget store arealer, hvor de naturlige forhold, som tæt beplantning, lavninger eller lignende, yder hestene en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør, og

2) hvor der findes et lejeareal med en veldrænet bund som f.eks. et tykt lag grannål, og hestene skal derudover have udviklet et kraftigt og tæt hårlag og være ved godt huld.

Videncentret for Landbrug - Heste (2013) (VFL) har afgivet fælles høringsvar på vegne af Dansk Ride Forbund, Dansk Galop, Dansk Travsports Centralforbund, Landsudvalget for heste og Videncentret for Landbrug - Heste.

VFL anfører, at lov om hold af heste har dannet ramme om hesteholdet i næsten 6 år, men at loven endnu ikke er fuldt ud indfaset, idet flere områder er omfattet af overgangsordninger.

VFL anfører, at en del af de områder, som er indfaset i lovgivningen har præciseret det, der blandt aktive kaldes god praksis. Det gælder f.eks. kravene til isolation af syge og skadede heste (§ 10), krav til rum og udstyr (§ 12) samt indeklima (§ 13). VFL anfører, at det er vanskeligt at vurdere, hvorvidt lovrammerne har resulteret i forbedring på disse områder, men at rammerne virker fornuftige og sikkert har formidlende effekt.

VFL anfører, at andre områder har lidt mere vital karakter, som f.eks. krav til foder og vand (§ 21-22), krav om tilsyn (§ 23-24) og krav til håndtering, træning og udstyr (§ 25-27). VFL anfører, at disse krav findes fornuftige og ganske givet er medvirkende til at afstikke væsentlige rammer i god hestemanagement. VFL anfører dog, at områderne har klare snitflader med dyreværnsloven, så det er vanskeligt at vurdere, om disse afsnit i loven har haft konkret betydning for hestevelfærden i Danmark i de forgangne 6 år, eller om det er de generelle retningslinjer på dyreværnsområdet, der har betydning.

VFL anfører, at der i loven også er stillet krav om motion til heste (§ 17). VFL mener, at som kravene er formuleret, udgør de en fornuftig ramme for en væsentlig del af hestens trivsel, og er praktiserbare på tværs af avlsretning, brug af hesten og geografisk placering. VFL anfører, at lovkravene understreger de anbefalinger, som de aktives organisationer har formidlet gennem mange år, og signalværdien af lovgivningen på dette område er således stor, især fordi den også bakkes op af hesteorganisationerne.

VFL anfører, at lovens § 28 fastslår, at der kan fastsættes regler om krav om uddannelse for at kunne beskære eller beslå heste. VFL mener, at det af hensyn til

hestenes velfærd glæder, at sådanne krav ikke er etableret. VFL henviser til separat høringssvar afgivet til Fødevarestyrelsen omkring dette.

VFL anfører, at en række områder i lovgivning som nævnt endnu ikke er fuldt ud indfaset, men at det ikke betyder, at disse områder har været uden konsekvenser indtil videre. Det anføres, at en række krav til udformning af staldene har vist sig at have fået en ganske bekymrende negativ betydning for væksten i hestesektoren. Krav til lysindfald, rumfang og særligt krav til boksstørrelse og loftshøjde har fået mange ejere af hestebedrifter til at overveje fremtiden i hestesektoren, hvorfor VFL finder det relevant at skitsere den nuværende situation i hestesektoren:

VFL anfører, at der i 2009 blev publiceret en analyse af hestesektorens samfundsøkonomiske betydning, forestået af økonomer fra Aarhus Universitet. Denne analyse kortlagde en sektor af betydelig størrelse, der skabte 21.000 fuldtidsstillinger og skabte en årlig omsætning på knap 25 mia. kr.

VFL anfører, at sektoren siden 2009 har oplevet massiv tilbagegang. VFL oplyser, at tilgangen til hestebestanden i perioden frem til 2013 er mere end halveret, målt på de officielle bedækningstal og føltal. VFL skønner således, at antallet af fuldtidsstillinger er reduceret med 3000 til 18.000 på nuværende tidspunkt.

VFL anfører, at årsagerne til dette skal findes i den økonomiske krise samt ikke mindst de forestående krav til ombygning af staldene med hensyn til f.eks. tagkonstruktioner, boksindretninger eller nye vinduespartier.

VFL anfører, at hesteejendomme ikke længere kan sælges som hesteejendomme, hvis ikke alle lovkrav opfyldes efter 2020 indfasningen, idet der kan være tale om ganske betragtelige investeringer til f.eks. hævning af tagkonstruktioner eller opmuring af nye bokse. Det har den betydning, at hestehold allerede nu udfases og ejendommene sælges til anden anvendelse.

VFL anfører endvidere, at et lignende billede tegner sig omkring landets rideklubber, hvor mere end 70.000 aktive medlemmer af Dansk Ride Forbund dagligt glæder sig over samværet med hesten. VFL oplyser, at et meget stort antal klubber allerede nu er i overvejelser omkring afvikling, idet det ikke vil være muligt at finde midler til at leve op til kravene loven efter overgangsordningernes udløb i 2020.

VFL oplyser, at der i VFL's rådgivningstjeneste opleves mange private hesteholdere, der ønsker at kunne leve op til 2020-kravene, men som ikke kan finde finansiering til det. Banker og finansieringsinstitutter er således tilbageholdende både, når det gælder nykøb af hesteejendomme, og når det gælder ombygninger af hensyn til opfyldelse af kommende lovkrav. VFL anfører, at sektorens negative vækst gennem flere år ganske enkelt skræmmer, og at mange står i en situation, hvor det eneste valg vil være udfasning af hestehold, idet man ikke kan få ombygninger finansieret.

VFL oplyser, at årets resultater i hestesektoren opgøres i disse dage, og der tegner sig et billede af en nedgang i bedækningstallene på knap 10 % i 2013. Dette efter negativ vækst i bedækningstallene på gennemsnitligt -14,5 % i de foregående fire år. Situationen for sektoren er ganske alvorlig.

VFL anfører, at de krav til staldene, der har så stor negativ betydning for sektorens vækstbetingelser selvfølgelig er berettigede, hvis de bunder i hestens behov for tilstrækkelig hestevelfærd. Det er dog ikke tilfældet i følge VFL. VFL anfører, at det gælder alle disse staldkrav, at de er udtryk for et bud på staldudformning, uden at der har været mulighed for at konsultere videnskabelig evidens. Videnskabelig dokumentation findes nemlig ikke på området, hvilket også gør hele løsningen ganske lidt forståelig for hestefolket. VFL henviser til det eksempel, at standardhestebokse på 3m. x 3m., som har været anvendt i hundredetusindvis i Europa gennem de seneste 50 år, fra 2020 kun kan anvendes lovligt til ponyer, selvom sektoren ikke har oplevet tegn på mistrivsel forårsaget af opstaldning af heste i disse bokse.

VFL anfører, at den samlede hestesektor har bekymret sig omkring udviklingen i sektoren, og har fundet det hensigtsmæssigt at anbefale de ændringer til loven som er indgivet med høringsvaret i 2012.

VFL anfører slutteligt, at VFL gerne vil bede om en snarlig behandling af disse forslag, da det er tydeligt for sektoren, at mens tiden går udfases flere og flere af gode heste- og ridefaciliteter til skade for mange aktive, heriblandt rigtig mange børn og unge.

Bilag 2 - Høringsliste april 2012

3F – Fagligt Fælles Forbund
A-consult a/s
Advokatrådet
Aktive Dyrerettigheder
Aktive Dyrevenner
ALECTIA
Alimentas ApS
Alle Dyrs Ret
Alternativfondet
Anima
Anticimex
Appaloosa Horse Club
Arbejdsgiverforeningen for konditorer,
bagere og chokolademagere (AKBC)
A/S Mortalin
Astma- og Allergiforbundet
Avlsforeningen Den Jydske Hest
Avlsforeningen for Connemara Ponyer i
Danmark
Avlsforeningen for Dartmoor
Avlsforeningen for New Forest Ponyer i
Danmark
Avlsforeningen for Shetlandsponyer i
Danmark
Bager- og Konditormestre i Danmark
Beskæftigelsesministeriet
Biodania
Biodynamisk Forbrugersammenslutning
Brancheforeningen Fokus på Dyr
Brancheforeningen for farmaceutiske
industrivirksomheder i Danmark
Brancheforeningen for Kaffe og The
(Niels Gade)
Brancheforeningen for
Lægemiddelvirksomheder i Danmark
(LIF)
Brancheforeningen SPT
Bryggeriforeningen
Bureau Veritas Danmark
Center for Miljø og Toksikologi på DHI
Vand-Miljø-Sundhed
Coop Danmark
Dacopa
DAKA
DAKOFO
Danish Seafood Association (DSA)
Danmarks Aktive Forbrugere
Danmarks Apotekerforening
Danmarks Farve- og Lakindustri (FDLF)
Danmarks Fiskehandlere
Danmarks Fiskeriforening
Danmarks Restauranter og Caf er
Danmarks Skibsm glerforening
Danmarks Tekniske Universitet
Dansk Varmblod
Dansk Akvakultur
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Belgisk Hesteavl
Dansk Erhverv
Dansk Elite Smiley ApS
Dansk Frieser Forbund
Dansk F reavl
Dansk Galop
Dansk Gede Union
Dansk Gotlands Russ
Dansk Hunderegister
Dansk Isindustri
Dansk Islandshesteforening
Dansk Kennel Klub
Dansk Kv eg
Dansk K re Forbund
Dansk Lipzzaner Forening
Dansk Miniatureheste Forening
Dansk Oldenborg Avl
Dansk P. R. E. Avlsforening
Dansk Pinto Forening
Dansk Ride Forbund
Dansk Skaldyrcenter
Dansk Sports Ponyavl
Dansk Supermarked
Dansk Tinker Forening
Dansk Transport og Logistik
Dansk Travsports Centralforbund
Dansk Varefakta N evn
Dansk Varmblod
Dansk  leproducentforening
Danske Advokater
Danske Fugleforeninger
Danske Lammeproducenter
Danske L skedrik Fabrikanter
Danske Regioner
Danske Slagterier
Danske Slagtermestre
Danske Slagtermestres landsforening
Danske Svineproducenter
De Samvirkende K bm end
Den Danske Brancheorganisation for
Vitalmidler
Den Danske Dyrl geforening
Det Biovidenskabelige Fakultet ved
K benhavns Universitet
Det danske Fjerkr eraad
Det Dyreetiske R d
Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet
Det Veterin re Sundhedsr d
DFO, Dansk Flavour Organisation

DHI, Center for Miljø og Toksikologi,
 Afdeling: HHS
 DI Fødevarer
 DI Handel
 Diabetesforeningen
 Diversey
 DSAH, afdeling for fuldblodsarabere
 DS Håndværk og Industri
 DTU - Veterinærinstituttet
 DTU - Fødevarerinstitutionen
 DOSO – DyreværnsOrganisationernes
 SamarbejdsOrganisation
 Dyrefondet
 Dyrenes Beskyttelse
 Dyreværnsforeningen Alle Dyr's Ret
 Dyreværnsrådet
 Elite Food Aps
 Emballageindustrien
 EMCON
 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (Center
 for Kvalitet i ErhvervsRegulering)
 Erhvervs- og Vækstministeriet
 Eurofins Steins Laboratorium A/S
 Faglig Fælles Forbund 3F
 Fairtrade Mærket
 FEHA
 Felis Danica
 Finansministeriet
 Fjordhesteavl i Danmark
 Fokus på Dyr
 Foodcare
 Forbrugerrådet
 Force Technology
 Foreningen af Politimestre i Danmark
 Foreningen af private dyreparker og
 akvarier
 Foreningen Aktive Dyrerettigheder
 Foreningen af Tilsynsfunktionærer
 Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter
 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug
 (biodynamisk)
 Foreningen for Shireavl i Danmark
 Foreningen Muslingeerhvervet (FME)
 Foreningen Nordsvensk Hest Danmark
 Forsvarsministeriet
 Frederiksborg Hesteavlforening
 Fødevaregruppen
 Fødevarekonceptet
 Fødevarerministeriets Klagecenter
 Fødevarerøkonomisk Institut
 Gigtforeningen
 Greenpeace
 Gruppen for Dyrevelfærd
 Haflingeavlforeningen i Danmark
 Happy Smiley
 Helsebranchens Leverandørforening
 Hesteinternatet af 1999
 Hestens Værn
 Hjerteforeningen
 HORESTA
 Højmarklaboratoriet a/s
 Håndværksrådet
 International Transport Danmark
 Kantineledernes Landsklub
 Knabstrupperforeningen for Danmark
 København Fur
 Kommunernes Landsforening
 Kontrolgruppen
 Konsumfiskeindustriens
 Arbejdsgiverforening
 Kost, Motion & Sund fornuft (KMS)
 Kost og ernæringsforbundet
 Kræftens Bekæmpelse
 Kuluk consult ApS
 Kødbranchens Fællesråd
 Landbrug og Fødevarer
 Landsforeningen af Danske
 Mælkeproducenter
 Landsforeningen for Bæredygtigt
 Landbrug
 Landsforeningen for Frie Bønder –
 Levende Land
 Landsforeningen for Husdyrenes Vel
 Landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn
 Landsforeningen Komitéen mod
 Dyreforsøg
 Landsforeningen til Oplysning om og
 Afskaffelse af Vivisektion i Danmark
 Landskontoret for Heste
 Landsorganisationen Grøn Hverdag
 Landsorganisationen i Danmark (LO)
 Landsudvalget for Heste
 Lolex aps
 Lynges E. Kontrol
 Lægemedelstyrelsen
 Mejeriforeningen
 Naturerhvervstyrelsen
 Ninkovich Consult ApS
 v/ Dyrlæge Ognjen Ninkovic
 Naturhov
 Naturstyrelsen
 NOAHs Sekretariat (noah)
 NOPALAX
 Nærbutikkernes Landsforening
 OASA
 Plastindustrien i Danmark
 Politidirektøren i København
 Politiforbundet i Danmark
 Q-food ApS
 QMS- Consult

Rigsadvokaten
Rigspolitichefen
Rådet for Dyreforsøg
Rådet for Hovpleje og Hestebeslag
Rådet vedrørende Hold af Særlige Dyr
Sammark
Sammenslutningen af By og
Markedsfester i Danmark
Sammenslutningen af Landbrugets
Arbejdsgiverforeninger (SALA)
Sedan
Shagya-, Sport- og Angloaraberafd.
Sills & Løndal Rådgivning, Aps
Slagteriernes Forskningsinstitut
Slagtermestre og Ostehandlerforeningen
Danmark
Smiley-One
SPF-Danmark
Stop Spild Af Mad
Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering
Sundhedsstyrelsen
Teknologisk Institut
Trakehner Avlsforbundet i Danmark
Veterinærmedicinsk Industriforening
Videncenter for Svineproduktion
Videncenter for Landbrug
Videncentret For Landbrug
Vildtforvaltningsrådet
Welsh Pony og Cob Avlen i Danmark
WSPA Danmark
Økologisk Landsforening
Økonomi- og Indenrigsministeret

Bilag 3 - Høringsliste november 2013

A-consult a/s
Advokatrådet
Aktive Dyrerettigheder
Aktive Dyrevenner
ALECTIA
Alimentas ApS
Alternativfondet
Anima
Anticimex
Appaloosa Horse Club
Arbejdsgiverforeningen for konditorer, bagere og chokolademagere (AKBC)
A/S Mortalin
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Astma- og Allergiforbundet
Avlsforeningen Den Jyske Hest
Avlsforeningen for Connemare Ponyer i Danmark
Avlsforeningen for Dartmoor
Avlsforeningen for New Forest Ponyer i Danmark
Avlsforeningen for Shetlandsponyer i Danmark
Bager- og Konditormestre i Danmark
Beskæftigelsesministeriet
Biodania
Biodynamisk Forbrugersammenslutning
Brancheforeningen Fokus på Dyr
Brancheforeningen for farmaceutiske industrivirksomheder i Danmark
Brancheforeningen for Kaffe og The (Niels Gade)
Brancheforeningen for Lægemiddelvirksomheder i Danmark (LIF)
Brancheforeningen SPT
Bryggeriforeningen
Bureau Veritas Denmark
Center for Miljø og Toksikologi på DHI
Vand-Miljø-Sundhed
CIBIS - Fødevarerådgivning
Coop Danmark
Dacopa
DAKA
DAKOFO
Danish Seafood Association (DSA)
Dankost ApS
Danmarks Aktive Forbrugere
Danmarks Apotekerforening
Danmarks Biavlerforening
Danmarks Farve- og Lakindustri (FDLF)
Danmarks Fiskehandlere
Danmarks Fiskeriforening
Danmarks Krebsavlerforening
Danmarks Restauranter og Caf er
Danmarks Skibsm glerforening
Danmarks Tekniske Universitet
Dansk Akvakultur
Dansk Arbejdsgiverforening
Dansk Belgisk Hesteavl
Dansk Erhverv
Dansk Elite Smiley ApS
Dansk Frieser Forbund
Dansk F reavl
Dansk Galop
Dansk Gede Union
Dansk Gotlands Russ
Dansk Hunderegister
Dansk Isindustri
Dansk Islandshesteforening
Dansk Kennel Klub
Dansk Kv eg
Dansk K re Forbund
Dansk Lipzzaner Forening
Dansk Landbrugsr dgivning
Dansk Miniatureheste Forening
Dansk Oldenborg Avl
Dansk P. R. E Avlsforening
Dansk Pinto Forening
Dansk Ride Forbund
Dansk Skaldyrcenter
Dansk Sports Ponyavl
Dansk Supermarked
Dansk Tinker Forening
Dansk Transport og Logistik
Dansk Travsports Centralforbund
Dansk Varefakta N avn
Dansk Varmblod
Dansk  leproducentforening
Danske Advokater
Danske Fugleforeninger
Danske Lammeproducenter
Danske L skedrik Fabrikanter
Danske Regioner
Danske Slagtermestre
Danske Slagtermestres landsforening
Danske Spedit rer
Danske Svineproducenter
DAZA (Danske Zoologiske Haver og Akvarier)
DCA - Nationalt Center for F devarer og Jordbrug

De Samvirkende Købmænd
 Den Danske Brancheorganisation for Vitalmidler
 Den Danske Dyrlægeforening
 Det Biovidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet
 Det danske Fjerkræraad
 Det Dyreetiske Råd
 Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
 Det Veterinære Sundhedsråd
 DFO, Dansk Flavour Organisation
 DHI, Center for Miljø og Toksikologi, Afdeling: HHS
 DI Fødevarer
 DI Handel
 Diabetesforeningen
 DSAH, afdeling for fuldblodsarabere
 DS Håndværk og Industri
 DTU - Fødevareinstituttet
 DTU - Veterinærinstituttet
 DOSO – DyreværnsOrganisationernes SamarbejdsOrganisation
 Dyrefondet
 Dyreforsøgstilsynet
 Dyrenes Beskyttelse
 Dyreværnsforeningen Alle Dyr's Ret
 Dyreværnsrådet
 E-Branche ApS
 Ecscomv/Kim Iversen
 EFSA - Effektiv Food Safety Advise
 Elite Food ApS
 Emballageindustrien
 EMCON
 Erhvervsstyrelsen (Team Effektiv Regulering)
 Erhvervs- og Vækstministeriet
 Eurofins Steins Laboratorium A/S
 Faglig Fælles Forbund 3F
 Fairtrade Mærket
 FEHA
 Felis Danica
 Finansministeriet
 Fjordhesteavl i Danmark
 Fokus på Dyr
 Foodcare
 Food Diagnostics ApS
 FoodEfficiency
 Forbrugerrådet
 Force Technology
 Foreningen Aktive Dyrerettigheder
 Foreningen Fair Dog
 Foreningen af Tilsynsfunktionærer
 Foreningen af Danske Spiritusfabrikanter
 Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (biodynamisk)
 Foreningen for Shireavl i Danmark
 Forsvarsministeriet
 Frederiksborg Hesteavlsforening
 Foreningen Muslingeerhvervet (FME)
 Forsvarets Bygnings - & Etablissementstjeneste
 FS-C.dk (Food Safety Consult)
 FødevareExperten
 Fødevaregruppen
 Fødevarekonceptet
 Fødevareministeriets Klagecenter
 Fødevareøkonomisk Institut
 Gigtforeningen
 Greenpeace
 Gruppen for Dyrevelfærd
 Grøn hverdag
 Hafflinger Avlsforeningen i Danmark
 Hatting-KS A/S
 HELSAM
 Helsebranchens Leverandørforening
 Hesteinternatet af 1999
 Hestens Værn
 Hjerteforeningen
 HORESTA
 Hygiejnegruppen
 Højmarklaboratoriet a/s
 Håndværksrådet
 International Transport Danmark
 Kantineledernes Landsklub
 KGH customs services Danmark
 KGH customs services Sverige
 Knabstrupperforeningen for Danmark
 København Fur
 Kommunernes Landsforening
 Komply A/S
 Kontrolgruppen
 Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening
 Kost, Motion & Sund fornuft (KMS)
 Kost og ernæringsforbundet
 Kræftens Bekæmpelse
 Kødbbranchens Fællesråd
 Landbrug og Fødevarer
 Landsforeningen af Danske Mælkeproducenter
 Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug
 Landsforeningen for Frie Bønder - Levende Land
 Landsforeningen for Husdyrenes Vel
 Landsforeningen Komitéen mod Dyreforsøg
 Landsforeningen til Oplysning om og Afskaffelse af Vivisektion i Danmark
 Landskontoret for Heste

Landsorganisationen Grøn Hverdag
Landsorganisationen i Danmark (LO)
Lolex aps
Lynges E. Kontrol
Lægemiddelstyrelsen
Mejeriforeningen
Møllers Fødevarerådgivning
Naturerhvervstyrelsen
Ninkovich Consult ApS
v/ Dyrlæge Ognjen Ninkovic
Naturhov
Naturstyrelsen
NOAHs Sekretariat (noah)
NOPALAX
Nærbutikkernes Landsforening
OASA
Plastindustrien i Danmark
Politidirektøren i København
Politiforbundet i Danmark
Q-food ApS
QMS- Consult
Rigsadvokaten
Rigspolitichefen
Rådet for Dyreforsøg
Rådet for Hovpleje og Hestebeslag
Rådet vedrørende Hold af Særlige Dyr
Sammark
Sammenslutningen af By og
Markedsfester i Danmark
Sedan
Shagya-, anglo- og sportsarabere
Sills & Løndal Rådgivning, Aps
SKAT
Slagtermestre og Ostehandlerforeningen
Danmark
Smiley-One
SPF-Danmark
Stop Spild Af Mad
Styrelsen for Universiteter og
Internationalisering
Sundhedsraadet
Sundhedsstyrelsen
Teknologisk Institut
Trakehner Avlsforbundet i Danmark
Veterinærmedicinsk Industriforening
Videncenter for Svineproduktion
Videncenter for Landbrug
Videncentret For Landbrug
Welsh Pony og Cob Avlen i Danmark
WSPA Danmark
Økologisk Landsforening
Økonomi- og indenrigsministeriet